Ազգ
Azg
armenian daily
17 ՄԱՐՏ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 49 (2017)

Նոր նշանակումներ բարձրագույն հրամանատարական պաշտոններում

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը մարտի 16-ին հրամանագիր է ստորագրել ՀՀ զինված ուժերի բարձրագույն հրամանատարական կազմի պաշտոններում նշանակելու մասին: Այս մասին «Նոյյան տապանին» հայտնեցին նախագահի մամլո գրասենյակից:

Համաձայն հրամանագրի, գեներալ-մայոր Ստեփան Միրզոյանը նշանակվել է ՀՀ պաշտպանության նախարարության Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտի պետ՝ ազատվելով 3-րդ բանակային կորպուսի հրամանատարի պաշտոնից: Գնդապետ Մարտին Կարապետյանը նշանակվել է 4-րդ բանակային կորպուսի հրամանատար: Գնդապետ Արշալույս Փայտյանը նշանակվել է 3-րդ բանակային կորպուսի հրամանատար՝ ազատվելով ՀՀ պաշտպանության նախարարության Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտի պետի պաշտոնից:

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Նախագահի «վերադարձը»

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Այսպես ենք վերնագրել, որովհետեւ 1999-ի հոկտեմբերի 27-ի ողբերգությունից հետո ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը թվում է զուտ խորհրդանշականորեն էր «ներկա» հայաստանյան քաղաքական դաշտում: Հիմնականում զբաղված էր արարողակարգային գործունեությամբ (սրան-նրան ընդունել-ճանապարհել, բարձրագույն պարգեւներ հանձնել եւ այլն): Նույնիսկ պետբյուջեի նախագծի առթիվ լեզվից թռցրած խոսքը, թե դրան հետեւում է «դիտորդի» կարգավիճակով, հետագա խիստ վիճահարույց հավաստումը, որ ինքը «գործադիր իշխանության ղեկավարը չէ», միանգամայն ցեղին ոժգոհության ալիք բարձրացրին: «Միասնություն» դաշինքի մարտի 3-ի կոշտ հայտարարությունը վերջապես նախագահին «արթնացրեց»: Ռոբերտ Քոչարյանը գիտակցեց, որ «այդպես խոսել նախագահի հետ, որն ընտրվել է ժողովրդի կողմից՝ չի կարելի: Եվ եթե բանը հասել է իր հետ վերջնագրերի լեզվով խոսելուն, «ուրեմն վիճակը տագնապալի է»:

Բայց ինչո՞ւ էր նախագահն այդպես ինքնամեկուսացվել:

Մի կողմ թողնենք հոգեբանական գործոնները: Ռոբերտ Քոչարյանը բավական սառնասիրտ անձնավորություն է, որպեսզի հնարավոր համարենք հոկտեմբերի 27-ից հետո տեւականորեն հոգեբանական ցնցակաթվածի մեջ նրա գտնվելու վարկածը: Ով-ով, բայց նախագահն առաջիններից մեկը պիտի հաղթահարած լիներ այդ վիճակը: Ըստ իս, նախագահի կեցվածքն առնվազն 2 բացատրություն ուներ. ա) սպասում էր մինչեւ հոկտեմբերի 27-ի գործը հետաքննող քննչական խումբը հերքված համարի ոճրագործությանն իր մեղսակցության ամեն մի հավանականություն, որը, որքան էլ անհեթեթ, այնուամենայնիվ՝ անթաքույց շահարկվում էր, բ) կատարյալ ազատություն էր վերապահել «Միասնություն» դաշինքին ու նրա աջակցությունը վայելող կառավարությանը աշխատելու:

Թե մեկը, թե երկրորդը այժմ կարելի է հաստատված համարել: Քննչական խմբի ղեկավար Գագիկ Ջհանգիրյանը հոկտեմբերի 27-ի գործով դեպի նախագահական պալատ տանող որեւէ «թել» չի հայտնաբերել, վարչապետ Արամ Սարգսյանը կառավարության վերածեւումների եւ նույնիսկ նախագահին անցանկալի անձանց նախարարական պորտֆելներ տրամադրելու հարցում նախագահի լուրջ դիմադրությանը չի հանդիպել:

Տես ► էջ 2

ԲԱՐՔԵՐ

Մարդկությունը դեռեւս չի գտել հնագույն մասնագիտության դեմ պայքարի դեղատոմսը

Մտում է մտածել մարմնավաճառներին կրթելո՞ւ մասին

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

««Մարմնավաճառությունն այսօր Հայաստանում ահագնացող չափերի է հասնում, արդեն սկսել են հավաքագրել գյուղացի կանանց», մարտի 16-ին մարմնավաճառության թեմայով ժուռնալիստների միությունում կազմակերպված քննարկման ժամանակ հայտնեց լրագրող Նիկոլայ Գրիգորյանը: Մասնակիցների համար ցուցադրվեց այդ թեմայով լրագրող Էդիկ Բաղդասարյանի նկարահանած ֆիլմը: Լրագրողն ուսումնասիրել էր մարմնավաճառության պատկերը մեր հանրապետությունում եւ որոշակի հետեւությունների հանգել՝ մեզ մոտ 600-700 մարմնավաճառներ են հայտնի, իրականում շատ են, սակայն գործում են ստվերային մեթոդներով:

Մասնավորապես, էլիտար մարմնավաճառները հաշվառման մեջ չկան, նրանք գործում են սեփական բնակարաններում, ապահովված են բջջային հեռախոսներով, իրենց շատ ցինիկ են պահում, ունեն մշտական հաճախորդներ՝ վերնախավն է, նրանց նվազագույն գինը 100 դոլար է: Մոտավոր հաշվարկներով ամսական 10 հազար դոլար եկամուտ ունեն:

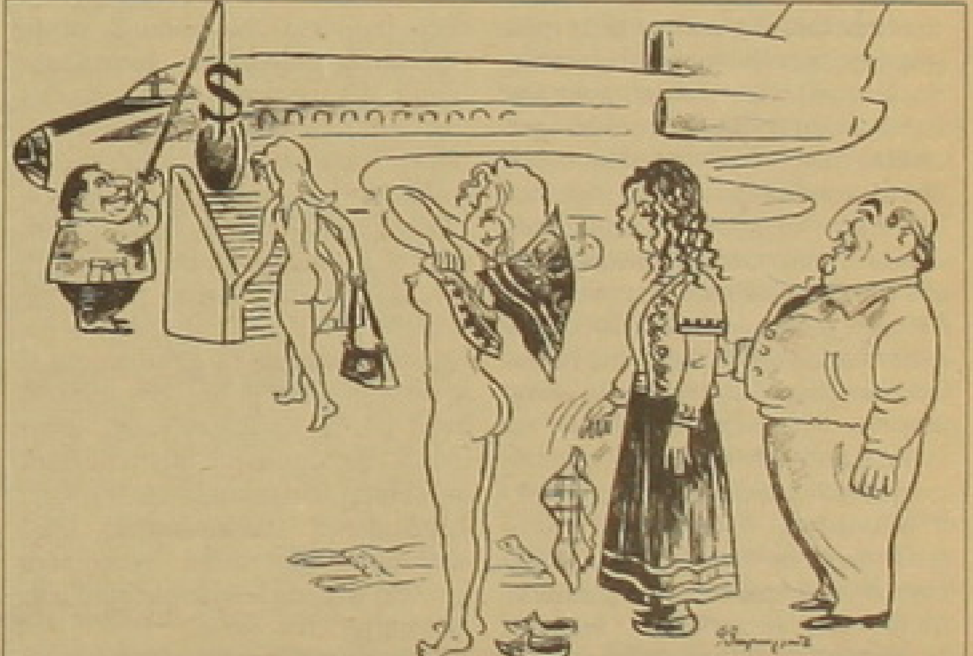

Տես ► էջ 3

Կոնգրեսականը պահանջում է ճշտել ԱՄՆ դիրքորոշումը հայ-թուրքական հարաբերությունների վերաբերյալ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 16 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իլինոյսի նահանգից ԱՄՆ կոնգրեսական Ջոն Փորթերը ԱՄՆ պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթին նամակ է հղել՝ Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ հարաբերությունների բարելավմանն ուղղված ջանքերն ակտիվացնելու պահանջով: Այս մասին ասվում է ԱՄՆ Կոնգրեսի մամլո հաղորդագրության մեջ, որ մարտի 15-ին տարածել է Ամերիկայի Հայկական համագումարը:

Ջ. Փորթերը ԱՄՆ Կոնգրեսի Կովկասի խնդիրներով զբաղվող խմբի Հայաստանի գծով համանախագահն է: Կոնգրեսականը պահանջում է ճշտել Սպիտակ տան վարչակազմի դիրքորոշումը այդ հարցում, նշելով, որ «Թուրքիան, ի տարբերություն Ադրբեջանի, շարունակում է Հայաստանի սահմանների շրջափակումը»: «Ես կցանկանայի իմանալ, ասվում է Մ. Օլբրայթին կոնգրեսականի հղած նամակում, ինչ է արվել վարչակազմի աշխատակիցների կողմից ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում: Մենք լարված աշխատել ենք ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակում, անձամբ մի շարք քայլեր ենք ձեռնարկել հակամարտության հաջող կարգավորման համար, սակայն հոկտեմբերին Հայաստանի խորհրդարանում տեղի ունեցած ողբերգական իրադարձությունները երկար ժամանակով հետաձգեցին հնարավոր կարգավորումը»:

Չեչնիայի մուֆթին լիովին աջակցում է Պուտինին

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՄԱՐՏ, ՍՆԱՐՔ: Չեչնիայի մուֆթի Ահմեդ Կադիրովը մարտի 16-ին լրագրողներին հայտարարել է, որ Չեչնիայում հակաահաբեկչական գործողության ավարտից հետո պետք է ուղղակի նախագահական կառավարում հաստատվի: Այդպիսով, մուֆթին հանդես, ուղղակի նախագահական կառավարման փուլում Պուտինը պետք է նշանակի իր ներկայացուցչին՝ Չեչնիայի մշտական բնակիչների շրջանից: Ինչպես հայտնի է, Ռուսլան Խասբուլատովը եւ Ումար Ջաբրաիլովը, որոնց մի շարք փորձագետներ Չեչնիայի ղեկավարի պաշտոնում իրական թեկնածուներ են համարում, այսօր հանրապետության մշտական բնակիչ համարվել չեն կարող, հաղորդում են Ռուսաստանի ԶԼՄ-ները:

Պուտինն ու Կադիրովը ողջագուրվելիս:

թին լիովին պաշտպանել է ՌԴ նախագահի պաշտոնակատար Վլադիմիր Պուտինի դիրքորոշումը:

Ահմեդ Կադիրովի կարծիքով, որն, ինչպես հայտնի է, մինչ այժմ լոյալություն էր պահպանել Մոսկվայի

Կիրովականի կամ «Էրբասը», կամ էլ նրա շարժիչը

««Հայկական ավիաուղիներ» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն Ռուբեն Գրիգորյանն իր նոր պաշտոնավարության երրորդ օրը՝ երեկ, հրավիրել էր ասուլիս, որի ժամանակ էլ ներկայացրեց իր նոր ռազմավարական ծրագրերը: «Հայկական ավիաուղիների» վիճակը շատ ծանր է՝ կապված շուկայի, ուղեւորափոխադրումների ու բեռնափոխադրումների անկման, ինչպես նաեւ ավիացիոն ծառայությունների սակագների բարձրացման հետ: Նա նշեց նաեւ, որ մի շարք անհաջող ծրագրեր որոշակի վնաս են բերել ավիաընկերությանը (Դելի-Լոնդոն չվերթ): 1998-ի հունվարի 1-ի դրությամբ ընկերության պարտքը կազմել է 4,9 մլրդ դրամ՝ գումարած 99-ի 1 մլրդ-ը: Այդ ընթացքում վիճակը շտկելու համար փակվել են չվերթեր ու փոխվել օդանավերի տիպեր: Ներկայումս «Հայկական ավիաուղիների» օդանավերը տեխնիկապես սարքին են: Ցանկացած օդանավ թռիչքից առաջ ենթարկվում է մանրակրկիտ զննության: Իսկ այն հարցին, թե ինչ ճակատագիր է սպասվում «Էրբաս-310» ինքնաթիռին, որը երկու ամիս կանգնած է, պրն Գրիգորյանը պատասխանեց, որ «ինքնաթիռի շարժիչն է շարքից դուրս եկել ու քանի որ այդ ինքնաթիռի լիզինգի ժամկետը չի լրացել, հնարավոր է այն վերադարձվի: Ընթանում են բանակցություններ, եւ այդ արդյունքում չի բացառվում, որ կամ շարժիչը, կամ էլ ինքնաթիռը նորով փոխարինվեն, «որտեղ մեր ընկերությունը որեւէ գումար չի ծախսելու»:

1,5 տարի «Աերոֆլոտի» հետ ընթանում են բանակցություններ «Երեւան-Լոս Անջելես-Երեւան» նոր չվերթի բացման շուրջ, որտեղ ավիաուղիները հանդես կգան համատեղ ծրագրերով, իսկ շահույթը կլինի 50:50 հարաբերությամբ, տոմսերի արժեքն էլ կիջեցվի 20 տոկոսով: 99 թ. 316 հազար ուղեւորից 53-54 տոկոսը հանրապետությունից գնացողներն են եղել, իսկ 46-47 տոկոսը՝ եկողները, որոնք օգտվել են ավիաուղիների ծառայությունից: Ինչպես հավաստեց պրն Գրիգորյանը, ըստ իր ծրագրերի, 2000 թ. ընկերությունը կփակի շահույթով:

Մ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՄՈՍԿՎԱ

Մայիսին կգումարվի Համառուսաստանյան հայկական կոնգրես

Ռուսաստանի հայերը պաշտպանում են Պուտինի թեկնածությունը

ԼԵՎՈՆ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ
Մոսկվա

Այս որոշումներն ընդունեցին Ռուսաստանի հայկական համայնքների մոտ 200 ներկայացուցիչներ, որոնց հաստուկ ավտոբուսներով Մոսկվայի Հայկական նրբանցքում գտնվող ՀՀ դեսպանատնից հասցրել էին մերձմոսկովյան «Պետրովո-Դալնեե» հայտնի պանսիոնատ:

Որքան ինձ հայտնի է, վերջին 10 տարում Սերժ Ջիլավյանից հետո սա ռուսաստանցի հայերին միավորելու երկրորդ փորձն է: Ըստ երեւույթին տվյալ դեպքում առավել տեղին կլիներ օգտագործել ոչ թե «միավորել» բառը, այլ «մեկտեղ հավաքել» արտահայտությունը:

Հիշեցնեմ, որ 90-ական թթ. սկզբներին Սերժ Ջիլավյանի առաջին համանման փորձը որեւէ լավ բանի չհանգեցրեց, իսկ անձամբ Միջազգային հայկական ասամբլեայի նախագահի համար ավարտվեց բավական ողբերգական ծեւով՝ դատավարությամբ եւ բանտարկությամբ: Ճիշտ է, նրա շրջապատի որոշ անձինք աչքի ընկան ճարտկությամբ եւ, ինչպես պնդում են չար լեզուները, կարողացան բավական բան պոկել դյուրահավատ Ջիլավյանից. մեկը բնակարան, մյուսը՝ փող եւ այլն: Նրանք առաջինն էին, որ ուրացան Ջիլավյանին, երբ վերջինս ստիպված եղավ նախագահական բազկաթոռը փոխարինել բանտախցով: Եվ այստեղ Ջիլավյանը երեւի ժամանակ ունեցավ ափսոսալու, որ ինքը, լինելով հաջողակ գործարար, տեղի էր տվել իրեն շրջապատած քծնողներին, որոնք իրեն ներքաշել էին քաղաքական խաղերի մեջ:

Տես ► էջ 5

ՈՒՐԲԱԹԻԿ

Ռազմիկ Դավոյանի, որպես խորհրդականի, զբաղմունքների ոլորտը, իր ասելով, բավականին ընդարձակ է եւ ներառում է գիտության ու կրթության, մշակութային, հասարակական ու կրոնական կազմակերպությունների, ազգային փոքրամասնությունների հարցերը. իր իսկ խոսքերով, ամենը, բացի քաղաքական ոլորտից, այն էլ նումներով, որոնք, սակայն, մտահոգության արժանի ինչ-որ էական հարցեր չեն լուծել: Այսուհետ այդօրինակ հարցերի լուծմամբ զբաղվելու է համակարգող խորհուրդը հայազգի կոորդինատորի եւ համակոորդինատորների ներկայացուցչությամբ. վերջիններս ընտրվելու են ռոտացիոն սկզբունքով: Յուրի Մկրտումյանը վիճակագրական որոշ տվյալմասնությունները միավորվելով, ներկայացնեն մեկ ընդհանրական թեկնածուի: Նման տարբերակը կկանխարգելեր դեսության որեւէ մերժում:

Միաժամանակ մեր օրենսդրությունը բավականին ազատական է ազգային փոքրամասնությունների եւ իրենց հայրենի երկրների միջեւ կապերի հարցում: Այս առնչությամբ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Երբ ազգային մեծամասնությունը պաշտպանում է ազգային փոքրամասնության շահերը

Հայաստանաբնակ ազգային փոքրամասնությունների անդրանիկ համագումարից հետո

Բանաստեղծ Ռազմիկ Դավոյանը, որն արդեն 7 ամիս ՀՀ նախագահի խորհրդականն է, երեկ մամուլի ասուլիս էր հրավիրել: Ասուլիսի նյութը Հայաստանում ապրող ազգային փոքրամասնություններն էին, որոնց անդրանիկ համագումարը, պրն Դավոյանի եւ նախաձեռնող խումբը գլխավորող ազգագրագետ Յուրի Մկրտումյանի ջանքերով, կայացել էր վերջերս:

այսքան քաղաքականացված լինելով, այդ ոլորտին էլ ակամա առնչվում եմ: Ի դեպ, թեպետ ասուլիսը նվիրված էր հօգուտ ազգային փոքրամասնությունների ձեռնարկվող միջոցառումներին, այնուամենայնիվ պրն Դավոյանը պարբերաբար անդրադառնում էր լրատվամիջոցներին ու դրանց ստանձնած, ըստ իրեն, հաճախ բացասական դերին հասարակայնությունն ավելորդ քաղաքականացնելու եւ բորբոքելու առումով:

Նախագահին հղվող խնդիրները բազմաթիվ են, եւ յոթնամսյա գործունեության ընթացքում նրա խորհրդականը հասցրել է առայժմ էպիզոդիկ աշխատանքներ կատարել վերոհիշյալ ոլորտներում, սակայն հասցրել է նաեւ դիտարկել, որ ոչ բոլոր խնդիրներն են նյութական ներդրումներ պահանջում, եւ որոշ մասը չի լուծվում աշխատանքի սխալ համակարգման պատճառով:

Ինչեւէ, ասուլիսին ներկա էին նաեւ պատվիրակներ ազգային փոքրամասնություններից: Մինչ այժմ ազգային փոքրամասնությունները, որոնք Հայաստանի բնակչության 3 տոկոսն են կազմում, ունեցել են համապատասխան կազմակերպություններ «Ազգային միություն» եւ «Ազգային ֆեդերացիա» անվաներ հայտնեց, համաձայն որոնց 1989-ի մարդահամարով արձանագրվել է 40 ազգային փոքրամասնությունների առկայություն Հայաստանում: Դրանցից միայն տասնմեկն են ունեցել հասարակական կազմակերպություն, որոնք էլ հենց հրավիրվել են համագումարին մասնակցելու: Ավելի ուշ եւ ավելի լայն շրջանակով ծրագրվում է նույնատիպ հավաքում ընդգրկել եւ մյուս ազգային խմբավորումները, իսկ ինչ վերաբերում է այս համագումարին, ապա տասնմեկ ազգային փոքրամասնությունները ներկայացել են 114 պատգամավորով՝ նախատեսված 129-ի փոխարեն, ընդ որում պատգամավորներից միայն 9-ն են ժամանել մարզերից:

Համագումարում մի քանի առավել կարեւոր հարցեր են բարձրացվել, որոնցից մեկն էլ ԱԺ-ում պատգամավոր ունենալ-չունենալու խնդիրն էր: Համաձայն ՀՀ Սահմանադրության, մեր խորհրդարանում ազգային փոքրամասնություններին պատգամավորական տեղ չի հատկացվում, սակայն քանի որ առաջիկայում հնարավոր են սահմանադրական փոփոխություններ, թերեւս բարձրացվի նաեւ այս հարցը: Պրն Դավոյանի կարծիքով ավելի նախընտրելի է, որ ազգային փոքրահամակարգող խորհուրդը մտադիր է օտարերկրյա մեր դեսպաններին դիմելու, որպեսզի վերջիններս սերտորեն համագործակցելով հյուրընկալող երկրի ղեկավարության հետ, ներկայացնեն հայրենակիցների խնդիրները Հայաստանում եւ ապահովեն այդ երկրների օգնությունը հայաստանաբնակ հայրենակիցներին:

Համագումարում քննարկվել է ազգային փոքրամասնություններին առնչվող եւս մեկ հարց, որն այսօր կարելի է անգամ անհրաժեշտություն համարել այդ խմբավորումների տեսանկյունից՝ ազգությունների մշակութային կենտրոնի ստեղծման հարցը: Ըստ նախնական պատկերացման կենտրոնը հայաստանաբնակ ազգությունների համար ընդհանուր տուն պետք է լինելու, յուրաքանչյուր ազգություն այստեղ կարող է մայրենի լեզվով կրթություն ապահովել իր երեխային, մեծահասակ ներկայացուցիչներն էլ այստեղ կարող են անցնել վարչական աշխատանքի, մեծ տեղ կհատկացվի այդ ազգությունների մշակույթին եւ այլն: Ռազմիկ Դավոյանի համոզվածությամբ՝ համակեցության նմանօրինակ դրսեւորումից լավագույնս կշահեն հայաստանաբնակ ազգային փոքրամասնությունները:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Շահագրգիռ քննարկում նախագահի-Հանրապետական հանդիպմանը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն երեկ հանդիպում ունեցավ Հանրապետական կուսակցության վարչության անդամների հետ: Արդեն պարբերական դարձած այդ հանդիպումները նպատակ ունեն քննարկել երկուստեք կուտակված հարցերը եւ փորձել լուծումներ գտնել: Ռոբերտ Քոչարյանը նշեց, որ ակնկալում է պարզ ու անկեղծ երկխոսություն եւ պատրաստ է պարզաբանումներ տալ հետաքրքրող բոլոր հարցերի վերաբերյալ: Շուրջ երկու ժամ տեւած հանդիպման ընթացքում շահագրգիռ քննարկում ծավալվեց երկրում ստեղծված ներքաղաքական եւ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վերաբերյալ: Ե՛ւ հանրապետության Նախագահը, ե՛ւ կուսակցության անդամները ներկայացրեցին իրենց գնահատականները, նկատառումներն ու մտահոգությունները: Ըստ Ռոբերտ Քոչարյանի, կարեւոր է ճիշտ եւ սթափ գնահատել իրավիճակը: Նրա խոսքերով, միայն հստակ ծրագրերով եւ ամենօրյա նպատակաուղղված ու հետեւողական աշխատանքով հնարավոր կլինի շտկել կացությունը:

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Վերականգնվում են պետությանը պատճառած վնասները

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Էներգետիկայի համակարգում 1992-1997 թվականներին հանրապետության առանձին պաշտոնատար անձանց կողմից կատարված չարաշահումների վերաբերյալ ՀՀ գլխավոր դատախազության քննչական վարչությունում քննվող քրեական գործով միայն 1999 թվականի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին եւ այս տարվա անցած ժամանակահատվածում՝ նախաքննության ընթացքում վերականգնվել է պետությանը պատճառած վնասից 132 միլիոն դրամ եւ 73 հազար ամերիկյան դոլար: Ըստ ՀՀ Գլխավոր դատախազության հասարակական կապերի եւ լրատվության բաժնի, ընդհանուր առմամբ անցյալ տարվա չորրորդ եռամսյակում եւ 2000 թվականի անցած ամիսներին, ՀՀ գլխավոր դատախազության քննչական վարչության վարույթում քննվող գործերով, պետությանը պատճառած վնասի վերականգնումը կազմել է ավելի քան 218 միլիոն դրամ եւ շուրջ 155 հազար ամերիկյան դոլար: Նշված գումարներն ամբողջությամբ մուտքագրվել են պետական բյուջե:

Անցյալ տարի կրկնակի աճել է Հայաստանից ԱՄՆ մեկնողների թիվը

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Անցյալ տարի նկատվել է Հայաստանից ԱՄՆ մեկնել ցանկացողների թվի կրկնակի աճ. եթե 1998-ին վիզա ստանալու համար դիմորդների թիվը կազմել է 14 հազար մարդ, ապա 1999-ին հասել է 27 հազարի: Ընդ որում, երկու տարիներին էլ մեկնելու թույլտվություն ստացել է դիմորդների 50%-ը, ինչը նշանակում է, որ կրկնակի աճել է նաեւ ԱՄՆ մեկնողների թիվը: Այս մասին լրագրողների հետ մարտի 16-ի հանդիպմանը հայտնեցին Հայաստանում ԱՄՆ հյուպատոս Դագլաս Բերրին եւ փոխհյուպատոս Սալվատոր Ամոդեոն: Նրանք նշեցին, որ մեկնածների գրեթե 1/3-ը ետ չի վերադառնում:

Դագլաս Բերրին հայտնեց, որ էմիգրացիոն վիզա կարող է տրամադրել միայն ՌԴ-ում ԱՄՆ դեսպանատունը, որն անցյալ տարի նման վիզաներ է տվել 637 հայերի: Եվս 1750 մարդ մշտական բնակության է մեկնել շահելով «գրին քարտ»: Ըստ հյուպատոսի, ԱՄՆ-ում բնակություն հաստատելու իրավունք տվող այդ փաստաթղթի խաղարկությունում շահողները Հայաստանում բնակչության թվի համեմատ ավելի մեծ տոկոս են կազմում, քան մյուս երկրներում:

Բերրիի խոսքերով, այս տարի եւս ԱՄՆ մեկնել ցանկացողների մեծ թիվ է ակնկալվում, հատկապես ամռան ամիսներին, եւ փաստաթղթերի կուտակումից խուսափելու համար հարկ է դիմել նախապես հաշվի առնելով, որ վիզան ուժի մեջ է ստանալուց հետո 3 ամսվա ընթացքում:

Հյուպատոսը նշեց, որ վիզա ստանալու համար դիմորդը պետք է մուծի 54 ԱՄՆ դոլար, իսկ դրական պատասխանի դեպքում եւս 5 դոլար: Անկախ արդյունքներից գումարը չի վերադարձվում: Վիզա ստանալու հիմնական պայմանը, ըստ հյուպատոսի, այն է, որ դիմորդը պետք է կարողանա վստահեցնել, թե իր կապերը հայրենիքի հետ այնքան ամուր են, որ ինքն անպայման ետ կվերադառնա:

Հյուպատոսարանի առջեւ արդեն սովորական դարձած հերթում կանգնած դիմորդներից շատերը հրաժարվեցին պատասխանել «Նոյյան տապանի» թղթակցի հարցերին, իսկ նրանք, ովքեր համաձայնեցին, պնդում էին, որ ԱՄՆ-ում մշտապես մնալու մտադրություն չունեն եւ գնում են միայն հարազատներին տեսնելու:

ՆՏ.- Պարզագույն հաշվարկը ցույց է տալիս, որ միայն 1999 թ.-ին մերժում ստացած դիմորդների հաշվին ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատան հյուպատոսական բաժինը հարստացել է մոտ 630 հազար դոլարով:

Նախագահի «վերադարձը»

Սկիզբը էջ 1

Ավաղ, դրանից վիճակը չէր փոխվում: «Միասնությունը» խորհրդարանում այդպես էլ չէր կարողանում ձեռնամուխ լինել ստեղծարար օրինաստեղծ աշխատանքի, կառավարությունը՝ երկիրը տնտեսական խորացող ճգնաժամից հանելու արդյունավետ քայլերի: Փոխարենը նկատելի էր, որ խորհրդարանական մեծամասնությունն ու նրա կողմից սատարվող կառավարությունը օրեցօր ներքաշվում են նախագահին քաղաքականապես չեզոքացնելու եւ վերջիվերջո ասպարեզից հեռացնելու մարմաջով տառապող որոշակի ուժերի որոգայթի, անսկզբունք պայքարի մեջ: Ազգային հեռուստատեսությանը տված վերջին երեկվա հարցազրույցում նախագահն ակնարկում է, թե ամենեւին անհիմն չէին այն մտավախությունները, որոնք ունեին՝ բանակը հնարավոր ներքաղաքական խաղերի ու առճակատումների մեջ ներքաշելու առթիվ. «Վերջերս երկրի ներքաղաքական իրավիճակը սկսել էր բացասական ազդեցություն ունենալ բանակի վրա, ես ստանում էի բազմաթիվ ահազանգեր տարբեր զորամասերից, հենց հրամանատարական կազմից»:

Ի՞նչ ահազանգեր: Նախագահը չի ասում, բայց կռահել կարելի է՝ խոսք կարող էր լինել ընդհուպ քաղաքացիական բախումներ հրահրելու, բանակի մի զորամասը մյուսի դեմ հանելու ահռելի վտանգի մասին: Նախագահը շտապեց կանխել այդ վտանգը, բացառել բանակի ակտիվ մասնակցությունը քաղաքականության մեջ, որն «ուղղակի քայքայում է բանակը»: Առերեւույթ նախագահն ընդամենը գեներալական աստղեր ու պաշտոնների բարձրացումներ շնորհեց բանակի բարձրագույն հրամկազմին, միաժամանակ դաշտը ազատելով առավել քաղաքականացված մի շարք գեներալներից: Ընդսմին, նա սկսեց բանակից, ըստ իս, ոչ միայն իբրեւ ռեալ ուժից, այլեւ մի ոլորտից, որը սահմանադրորեն բացառապես իր իրավասությանն է պատկանում՝ իբրեւ գերագույն գլխավոր հրամանատարի: Սակայն նույնիսկ այս պարագայում փորձեր արվեցին կասկածի տակ առնելու բանակի հրամկազմն իր հայեցողությամբ ձեւավորելու նախագահի իրավունքը: Շրջանառության մեջ մտան նախագահի մարտի 6-ի հրամանագրի սահմանադրականությունը վիճարկող եւ ակնհայտորեն պատվիրված հրապարակումները: Մինչ «Միասնության» հականախագահական թեւը ծանրութեթեւ էր անում նման հարցադրումով Սահմանադրական դատարան դիմել-չդիմելու հարցը, հետեւեց մարտի 14-ի նախագահի նոր հրամանագիրը. կադրային փոփոխությունները դարձան իրողություն:

Բոլորը դժգոհ էին նախագահի տեւական ինքնամեկուսացումից, բոլորը նրանից «քայլ» էին սպասում, իսկ ահա, երբ այդ քայլը կատարվել է՝ ոմանք չեն թաքցնում հիասթափությունը, ուրիշները դրա տակ տեսնում են միայն սեփական դիրքերն ամրապնդելու, «վարչապետական թեւը թուլացնելու» միտում: Իսկ ինչո՞ւ անպայման վատ բան փնտրել: Ինչո՞ւ չենթադրել, որ դրանով սկիզբ է դրվում կայունության վերականգնմանը, «երկիշխանության» վերացմանը, որն Աստված գիտի, թե մեզ ուր կարող էր հասցնել: Այդպես մտածողներ էլ կան, անշուշտ, եւ շատերը ողջունում են նախագահի քայլը: Բայց, ինչպես ասացի, դառնացողներն ու դասափետողներն էլ քիչ չեն:

Ցավալի է, սակայն դատելով մամուլի հաղորդումներից՝ դառնացողների մեջ են նաեւ պաշտպանության նախարար Վաղարշակ Հարությունյանը, վարչապետ Արամ Սարգսյանը, էլ չխոսելով պաշտոնանկ արվածների մասին (տես նրանցից ՆԳՆ նախկին փոխնախարար Աստվածատուր Պետրոսյանի հայտարարությունները երեկվա «Առավոտում»): Պաշտպանության նախարարն ու վարչապետը, անկեղծ լինենք, մարդկայնորեն նեղանալու հիմքեր ունեն, եթե բարձրագույն հրամկազմի փոփոխությունները նախագահն իրականացրել է իրենց շրջանցելով (այնինչ ԵԿՄ վարչության նախագահ գեներալ-մայոր Մանվել Գրիգորյանը նույն օրվա «Առավոտին» տված հարցազրույցում նշում է, թե դա այդպես չէ): Այժմ շրջանառվում է նույնիսկ նախագահի եւ վարչապետի հրաժարականի հնարավորության հարցը:

Բայց ինչո՞ւ հրաժարական տալ: Նախագահի դեմ հետագա պայքարում բանակի հնարավոր աջակցությունից զրկվելո՞ւ, նրա հետ այլեւս «ուժի դիրքերից» խոսել չկարողանալո՞ւ համար: Իսկ ավելի լավ չէ՞ մեկընդմիշտ «ձեռք քաշել» նման մտադրություններից (եթե այդպիսիք կային) եւ վերջապես լծվել համատեղ աշխատանքի՝ երկիրը փակուղուց դուրս բերելու համար: Ի վերջո, Հայաստանում կան շատ ավելի լուրջ ու ծանր խնդիրներ, քան «վերին ոլորտներում» ծայր առած անդրկուլիսյան պայքարն է: Եթե այդ խնդիրները չլուծվեն, բնակչության սոցիալական վիճակը չբարելավվի, ոչ մի բանակ ու ոչ մի գեներալ նախագահին, վարչապետին, ԱԺ մեծամասնությանը չի փրկի ժողովրդական զայրույթից:

Ամենամեծ իմաստությունը միասնաբար այդ զայրույթի բռնկումը կանխելու քայլեր ձեռնարկելն է: Կարողացա՞ն լավ, չկարողացա՞ն՝ այսօրվա ներքաղաքական պայքարի վայրիվերումներում տարած իրական կամ երեւակայական «հաղթանակներն» ու «պարտությունները» ոչինչ չեն արժենալու:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Թ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
Համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԸՆԹԱՑԻԿ

Համաշխարհային բանկը հիացած չէ ՀՀ կառավարության ու ԱԺ աշխատանքով

ՀԲ-ն դեղին քարտ է ցույց տալիս կառավարությանն ու ԱԺ-ին

Հայաստանում ՀԲ վարկային ծրագրերի փաթեթը միշտ գնահատվել է դրական, ցավոք, այս տարի կարող է այդպես չլինել, երեկ իր այս մտահոգությունը լրագրողներին հայտնեց Համաշխարհային բանկի երեւանյան գրասենյակի տնօրեն Օուեն Սաադաթը: Նրա խոսքը ավելի շուտ հիշեցնում էր որեւէ ընդդիմադիր կուսակցական գործչի հուզական ելույթ: Իսկ տպավորությունն այնպիսին է, որ ՀԲ հայաստանյան ներկայացուցչության ղեկավարը երկրի սոցիալ-տնտեսական խնդիրները շատ ավելի լավ է պատկերացնում, քան հայաստանյան շատ ու շատ քաղաքական գործիչներ, նույնիսկ նախարարներ: Չնայած բառացիորեն չհայտարարվեց այդ մասին, բայց, դատելով ՀԲ բերած փաստարկներից ու գնահատականներից, ծրագրերի իրականացման գործում երեւանյան գրասենյակը լուրջ խնդիրներ ունի ՀՀ օրենսդիր ու գործադիր իշխանությունների հետ եւ առանձնապես հիացած չէ նրանց աշխատանքով:

Այդ մտահոգություններով օրերս Սաադաթը հանդիպումներ է ունեցել ԱԺ-ում ու կառավարությունում: Հստակ շեշտվեց, որ ՀԲ-ն մտադիր է այսուհետեւ ավելի ակտիվ աշխատել ԱԺ-ի հետ, ավելի շատ պատգամավորների որպես ժողովրդի ներկայացուցիչների հետ, քանի որ թե այդ հանդիպումները եւ թե այցելությունները մարզեր ու շփումները ավելի ճշգրիտ տեղեկատվություն են տալիս, քան պաշտոնական հանդիպումները: Պրն Սաադաթը պատրաստ է ավելի հաճույքով հանդիպել ընդդիմադիր կուսակցությունների ներկայացուցիչների հետ՝ բացատրելու նրանց տնտեսության զարգացման կարեւորությունը: Նրա կարծիքով, ԱԺ պատգամավորների հետ ուղղակի հանդիպումները, ոչ միջնորդավորված, թույլ կտան նրանց ճշգրիտ ինֆորմացիա ունենալ վարկերի մասին ու անել ավելի հիմնավորված քննադատություններ: ՀԲ երեւանյան գրասենյակն ակտիվացնում է իր աշխատանքը նաեւ կառավարության հետ, որի հետ քննարկել է վարկային ծրագրերի այս տարվա փաթեթը: Կառավարության հետ համատեղ աշխատանքում ՀԲ-ն արձանագրել է հետեւյալ հիմնախնդիրները, որոնք եթե չլուծվեն, միջազգային այս հզոր

կազմակերպությունը լուրջ խնդիրներ կունենա այստեղ:

Հայաստանը մինչեւ այժմ ՀԲ-ից ստացել է 535 մլն դոլար վարկ, որի 46 տոկոսն արդեն օգտագործված է, 14 ծրագիր՝ 301 մլն դոլար արժողությամբ, ընթացքի մեջ է, տեղեկացրեց ՀԲ ֆինանսական կառավարման պատասխանատու Նաիրա Մելքումյանը եւ բացատրեց. կա մի շատ կարեւոր հասկացություն՝ իրականացվող ծրագրերի գնահատում: Որքան դրա նիշը ցածր լինի, այնքան Միջազգային զարգացման գործակալության (IDA) կողմից տրամադրվող էժան վարկերը կրճատվեն: Ամենամեծ խնդիրը ծրագրերի արդյունավետությունն ու իրականացման արագությունն է: Եթե ծրագրի արդյունավետությունը երկարաձգվում է 9 ամիս՝ ներդրումային ծրագրի, 3 ամիս՝ կառուցվածքային, ապա ծրագրի հաջողությունը դրվում է հարցականի տակ: Նման երկու ծրագրերի «Ջրամբարների ապահովության» եւ «էլեկտրահաղորդման գծերի ու բաշխիչ ցանցերի վերականգնման», հետագան կասեցված է: Դրանք ընդունվել են դեռեւս 99 թ.-ին, երկուսին էլ ընթացք, կարծես, չի տրվում: Երկրորդ հիմնախնդիրը դրամաշնորհների հաստատման հետաձգումն է: Այս տարվա հունվար-փետրվար ամսին հաստատված 5,2 մլն դոլարի 13 դրամաշնորհներ առկախ են, ու նրանց կնքումը անընդհատ հետաձգվում է: Իսկ ժամանակը չի սպասում: Կա դրամաշնորհի հաստատման որոշակի ժամկետ, եթե երկիրը չի տեղավորվում այդ ժամկետի մեջ, դրամատուն հրաժարվում է ֆինանսավորումից: Այլ կերպ ասած՝ ԱԺ եւ կառավարության վատ աշխատանքի ու անկազմակերպվածության պատճառով արդեն իսկ հաստատված գումարը մնում է ճանապարհի կեսին: ՀԲ-ի ջանքերով 4-5 դրամաշնորհի վավերացման են ներկայացվել, մնացածներն էլ, խոստում է կորզվել, որ կհաստատվեն մինչեւ ապրիլի կեսերը, սակայն դա «երկարաժամկետ լուծում չէ»: Խնդիրը վերջնականապես կլուծվի, եթե ընդունվի ԱԺ դարակներում «փոշոտվող» Միջազգային պայմանագրերի մասին օրենքը: Ըստ Ն. Մելքումյանի, ՀԲ-ն կառավարության հետ ունի մի շատ կարեւոր խնդիր եւս՝ վարկային ծրագրերի համաֆինանսավորումը: ՀՀ կառավարության կողմից համաֆինանսավորման ուշացման պատճառով շատ ծրագրեր կանգնել են տապալման եզրին: Համաֆինանսավորման չկատարված վճարումները կազմում են 2,4 մլն դոլար: 5 ծրագրի իրականացում ձգձգվում է հենց այդ պատճառով: Մի հետաքրքիր խնդիր եւս՝ ՀԲ վարկային ծրագրերի իրականացման գրասենյակները, ինչպես Հայաստանի մասնավոր ու պետական ծառայությունները, ստուգողների ու վերստուգողների ոտնձգությունների առարկա են դարձել: «ՀԲ-ն կողմ է ստուգումներին, վերահսկմանը, սակայն այնպիսի սահմաններում, որ դրանք չխանգարեն աշխատանքի արդյունավետությանը», ասաց Օ. Սաադաթը: Թե չէ, ծրագրեր կան, որոնք առաջ չեն գնում, որովհետեւ բազմաթիվ ու բազմաբնույթ ստուգողներն ու վերստուգողներն իրար հերթ չեն տալիս, իսկ գրասենյակներին՝ հանգիստ:

Այս բոլորի հետ մեկտեղ, ի թիվս այլ խնդիրների, ՀԲ-ին ամենից շատ անհանգստացնում են աղքատությունն ու ներդրումների խիստ ցածր մակարդակը Հայաստանում: ՀԲ-ն ստիպված է նորից ու նորից հիշեցնել (որն ավելի շուտ հնչեց որպես պահանջ – Գ. Մ.) կառավարությանը առաջիկա 1-2 ամսում ներկայացնել ՀՀ-ում աղքատության կրճատման ծրագիրը, հրապարակել, որպեսզի ժողովուրդն իմանա, որ «իր կառավարությունը մտահոգ է երկրում աղքատության մակարդակի նվազեցմամբ»: «Մենք ոչ մեկի առջեւ պատասխանատու չենք, բացի ժողովրդից: Կառավարությունները կփոխվեն, նախարարները կգան ու կգնան, իսկ մեր առաքելությունն այս երկրի բնակչությանն օժանդակելն է», ասաց ՀԲ երեւանյան գրասենյակի տնօրենը: Այս ամենից հետո մնում է մեջբերել պրն Սաադաթի մյուս խոսքը. «Եթե չկարողանանք դա անել, ուրեմն կփակենք մեր գրասենյակի դուռն ու կգնանք այստեղից»:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒԽՈՅԱՆ

ԳՈՐԻՍ

Այս անգամ էլ վարակը կանխվեց, բայց հետո՞

Գորիսը, որ առանց այն էլ, ինչպես Հայաստանի մյուս բոլոր շրջանները, խմելու ջրում յոդի բացակայությամբ պայմանավորված, էնդեմիկ օջախ է, մշտապես լուրջ խնդիրներ է ունենում 60 տարվա վաղեմություն ունեցող ներքին ցանցի պատճառով: Խողովակաշարի գերմաշվածությունը, վերահսկողության օբյեկտիվ ու սուբյեկտիվ դժվարությունները, ջրամատակարարման գրաֆիկի խախտումները, բնակիչների՝ նոր խողովակներ տեղադրելու «ինքնագործունեությունը» շատ նպաստավոր գործոններ են ամենատարբեր, առանձնապես վիրուսային հիվանդությունների բռնկումների համար: Քաղաքին մատուցված ամենավերջին պայթյունավտանգ «անակնկալը» ջրամատակարարման (նոր ջրատարի) միքանիօրյա, լայն քննարկումների նյութ դարձած, ընդհատումն էր: Քաղաքը եւ ենթամարզի որոշ գյուղեր (մոտ 40 հազար բնակիչ) միանգամից զրկվեցին վայրկյանում 80 լ ջրից եւ մնացին Ակների (վայրկյանում՝ 45 լ) ջրի հույսին: Դատարկ խողովակաշարերում նպաստավոր պայմաններ ստեղծվեցին կեղտաջրերի ներթափանցման համար: Արդյունքում՝ վիրուսային հեպատիտի (հեպատիտ A)՝ դեղնախտի 11 դեպք: Գորիսի հիգիենիկ հակահամաճարակային կենտրոնի, առողջապահական հիմնարկների, ջրամատակարար ու ջրաբաշխիչ ծառայությունների օպերատիվ աշխատանքների շնորհիվ միայն կանխվեց վարակի համաճարակային բռնկումը (մարտի 17-ին ավարտվում է հիվանդության ինկուբացիոն շրջանը):

Այո, Գորիսի խմելու ջրի ներքին ցանցի ծայրահեղ անմխիթար վիճակը լուրջ, մշտապես սպառնացող վտանգ է սոցիալական դժվարին վիճակից նվաղած առողջությամբ ու թույլ դիմադրողականությամբ բնակչության համար: Հարցը բազմիցս արծարծվել է, սակայն առայժմ անօգուտ: Անկասկած, մեր օրերում սա թանկ արժեցող խնդիր է, բայց ավելի թա՞նկ, քան մի ողջ ենթամարզի բնակչության մշտախաթար առողջությունը:

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ, Գորիս

Մարդկությունը դեռեւս չի գտել աշխարհի հնագույն մասնագիտության դեմ պայքարի դեղատոմսը

Սկիզբը էջ 1

Մարմնավաճառները տարիքային առումով շատ երիտասարդ են, եւ առհասարակ այդ մասնագիտության հարցում նկատելի է դառնում երիտասարդացումը՝ 14-16 տարեկանների ներգրավումը, որոնց թիվը աճում է: Քննարկմանը մասնակցում էին մարմնավաճառության դեմ պայքարով զբաղվող մասնագետներ՝ ՀՀ ՆԳՆ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության վարչության պետ Աշոտ Սկրտչյանը, մաշկաբանական եւ սեռավարակների բժշկական կենտրոնի տնօրեն Կարեն Բաբայանը, որոնք տեղեկատվությունը հարստացրին իրենց ուսումնասիրություններով: Աշոտ Սկրտչյանը հայտնեց, որ մարմնավաճառության դեմ պայքարը հնարավորինս արդյունավետ կազմակերպելու համար ներքին պայմանավորվածությամբ նրանց բաժանել են չորս խմբի՝ արտագնա, էլիտար, միջին եւ փողոցային: Ամենացավագինը համարվեց արտագնա մարմնավաճառությունը: Այդ կանայք իրենց գործունեությունը հիմնականում ծավալում են Արաբական Միացյալ էմիրություններում եւ Թուրքիայում: Նրանց այստեղից կազմակերպված խմբերով տանում են տուրիզմի անվան տակ գործող գործակալությունները՝ կավատները: Համաձայն ՆԳՆ վարչության պետի, միայն էմիրություններում այսօր 500 հայ մարմնավաճառ կա եւ 20 կավատ, որոնց հսկողությամբ գործում են մարմնավաճառ կանայք: 100 հոգի, որոնք «գլուխ են բարձրացրել կավատի դեմ», գտնվում են բանտերում:

Ըմբոստացման հիմնական պատճառն այն է, որ կավատների հարկադրանքով մարմնավաճառներն օրական ընդունում են մինչեւ 30 հաճախորդի, սակայն դրանից իրենք շահույթ չունեն: Օրինակ, Էդիկ Բաղդասարյանի ֆիլմում մի կին նկարագրում է, որ 15 հազար դոլար պետք է տային իրեն, սակայն վերադարձել է դատարկաձեռն: Պրն Սկրտչյանը հայտնեց, որ էմիրություններում գտնվող 20 կավատների դեմ քրեական գործեր են հարուցել, նրանք գտնվում են հետախուզման մեջ, սակայն Ինտերպոլի միջոցով աշխատանքը դեռեւս դրական արդյունք չի տվել: Վարչության պետն ավելի մեծացրեց հայ մարմնավաճառների թիվը՝ 1400 հոգի իրենց մարմնավաճառ են համարում: Նշվեց, որ 70-ական թվականներին մարմնավաճառները ներմուծվում էին Ռուսաստանից, Ուկրաինայից, որը հիմա հազվադեպ է հանդիպում: Բարեբախտություն համարվեց միայն, որ մեր հանրապետությունում կավատների համակարգ դեռեւս չի գործում՝ ամեն մեկն աշխատում է իր համար: Մարմնավաճառության մղող երեւույթներից առաջինը, ըստ լրագրող Էդիկ Բաղդասարյանի, սոցիալական ծագում ունի՝ կարիքն է հարկադրում կանանց ընտրել կյանքի այդ ուղին: Նրան հակադրվեց ՆԳՆ վարչության պետը՝ 90 տոկոսը սոցիալական ոչ մի խնդիր էլ չունի:

Ի՞նչ է արվում այդ ուղղությամբ պետականորեն: Կարելի է ասել՝ ոչինչ, նրանց դեմ պայքարելու իրավական դաշտ չունենք: Քրեական օրենսգիրքը պատիժ չի նախատեսում, գործում է միայն վարչական տուգանքը՝ 200 դրամ: Վարչությունը մի օրինագիծ է ներկայացրել խորհրդարան՝ նախապես համոզված լինելով, որ չի ընդունվի: Նրանց դեմ պայքարող վարչությունը ընդամենը երկու աշխատակից ունի եւ որքան հասկանալի է՝ պայքարի ոչ մի մեխանիզմ չունի: Պայմանական չորս խմբի բաժանված մարմնավաճառներից ՆԳՆ աշխատակիցները մաշկաբանական եւ սեռավարակների բժշկական կենտրոն են տանում միայն փողոցային մարմնավաճառներին, հիշյալ կենտրոնի տնօրեն Կարեն Բաբայանի ներկայացրած թվերը նրանց առողջական վիճակի առումով դարձյալ անմխիթարական են՝ 99 թ.-ին բժշկական զննություն անցած 681 կանանցից 300-ը հիվանդ են զանազան սեռավարակներով: Մեկ օր առաջ ստուգված 8 կանանցից 4-ը ՁԻԱՀ-ով կասկածյալներ են, թեպետ տնօրենը համոզմունք հայտնեց, որ կասկածը չի հաստատվի:

Բնականաբար, «կլոր սեղան» կազմակերպելու նպատակը մարմնավաճառությանը գնահատական տալն էր եւ նրա դեմ պայքարի մեխանիզմներ մշակելը: Դեղատոմս կարելի է առաջարկել այն ժամանակ, եթե արդեն ախտորոշել ես: Քննարկվող հարցի դեպքում հստակ էր, որ հայ մարմնավաճառների համար այդ ախտորոշումը չկար: Մեկը սոցիալական չարիք է համարում, մյուսը՝ չէր ընդունում: Մեկը բարոյական խնդիր է համարում եւ առաջարկում է մարմնավաճառությունը կանխել հասարակական պարսավանքի ենթարկելով, մյուսն առաջարկում է օրինականացնել հասարակաց տների գործունեությունը, որին հակադրվում է ազգային խառնվածքը եւ եվրոպական երկրների փորձը: Մեկ ուրիշն էլ լուծումը տեսնում է ընտանեկան դաստիարակության միջոցով եւ գրագետ սեքս քարոզելով՝ գոնե սեռավարակների նվազման հասնելու համար:

Այստեղ թերեւս ամենազարմանալին ՆԳՆ վարչության պետի մոտեցումն է, որն ուզում է արդյունքի հասնել հասարակական պարսավանքի միջոցով: Այսինքն՝ բարոյական խնդիր է դնում, մոռանալով, որ բարոյական չափանիշներով առաջնորդվող կինն արդեն մարմնավաճառությամբ չի զբաղվի: Տարօրինակ է, որ ՆԳՆ աշխատակիցը շատ լավ իմանալով, թե Հայաստանում ովքեր են մարմնավաճառների «էքսպորտով» զբաղվում եւ դա ինչ մեթոդով է արվում, հարցի լուծումը չի տեսնում նրանց դեմ պայքարն ուժեղացնելու մեջ, չի ցանկանում վարչության գործունեությունն ընդլայնելով ու մեխանիզմներ մշակելով կանխել հասարակական չարիքը, մարդու կողմից մարդու շահագործումը: Միանգամայն հասկանալի է, որ տուրիզմի անվան տակ գործող շատ կազմակերպություններ վերնախավում հովանավորներ ունեն, որոնք դրանով շահույթ են ապահովում: Պայքարն այս մակարդակով եւ այդպիսի մեխանիզմներով պիտի ընթանա, եթե իսկապես ՆԳՆ-ն որոշել է պայքարել մարմնավաճառության դեմ:

Կարծիքներ

«Բաշխիչ էլեկտրացանցերի սեփականաշնորհում»

Այսպիսի վերնագրով «Ազգ» թերթի փետրվարի 26-ի համարում հրապարակվել է պրն Ս. Սահակյանի հոդվածը, որտեղ նա ամեն կերպ փորձում է ապացուցել բաշխիչ էլեկտրացանցերի (ԲԷՑ) սեփականաշնորհման անհրաժեշտությունը: Դրա համար նա ամենավառ գույներով նկարագրում է խնդրի ներկա իրավիճակն ու ապագան ԲԷՑ-երի չվաճառման պայմաններում: Միաժամանակ նկարագրվում է, թե ինչպիսի դրախտային պայմաններ կստեղծվեն մեր ժողովրդի համար ԲԷՑ-երի վաճառքից հետո:

Որպեսզի ասածներս անհիմն չթվան, բերենք մի քանի մեջբերումներ այդ հոդվածից.

«Գերնորմատիվ կորուստները պետության բյուջեից խլում են տարեկան մոտ 50 մլն ԱՄՆ դոլար. ... վերոհիշյալ վնասները տարեցտարի կուտակվում են «մեր գլխին», ողջ Հայաստանն էլ վաճառենք, այդ գումարները չենք կարողանալու մարել ու միակ ելքը կմնա զաղութացումը»:

«Այսօրվա վիճակը շարունակելը կնշանակի համակերպվել համատարած թալանի ու էլեկտրաէներգիայի համակարգի կործանման գաղափարի հետ...»:

Ըստ էներգետիկայի նախարարության տվյալների 1999 թ. ԲԷՑ-երի գերնորմատիվ կորուստները կազմել են 8-10 տոկոս, որի արժեքը կազմում է 16-20 մլն ԱՄՆ դոլար (50 մլն դոլարի փոխարեն), ինչ վերաբերում է Հայաստանի զաղութացմանը, ապա այդ հարցին կվերադառնանք փոքր-ինչ հետո:

Պարզ չէ նաեւ, թե ինչ համատարած թալանի մասին է խոսքը, երբ այսօրվա վիճակում, չնայած ազգաբնակչության ծանր սոցիալական վիճակին, չվճարող բաժանորդները հաջորդ ամսում անհապաղ հոսանքազրկվում են:

Այժմ մեջբերում «փայլուն ապագայի» վերաբերյալ.

«Պետությունը պետք է սեփականաշնորհման արդյունքում ստացվող, ինչպես նաեւ ֆինանսական առողջացման հետեւանքով խնայվող միջոցների մի զգալի մասը տրամադրի աշխատավարձի, կենսաթոշակների ու սոցիալական նպաստների զգալի բարձրացմանը, որպեսզի մարդիկ կարողանան ապրել արժանապատիվ կյանքով, վճարեն էլեկտրական էներգիայի վարձը, այլ ոչ թե ստիպված գողանան էլեկտրաէներգիան»:

Այս բոլորը շատ է հիշեցնում Օստապ Բենդերի նկարագրած «Նյու Վասյուկին», եթե լուրջ՝ ապա հետաքրքիր է, ըստ հեղինակի հաշվարկների, վաճառքից ստացված եկամուտների հաշվին քանի՞ տարի կարելի է ապահովել նրա նկարագրած բարեկեցիկ կյանքը մեր բնակչության համար, իսկ դրանից հետո՞:

Ինչ վերաբերում է ԲԷՑ-երի ֆինանսական առողջացումից ստացված եկամուտներին, ապա մի՞թե պարզ չէ, որ դրանք կպատկանեն սեփականատիրոջը:

Բացի այդ, դա կբերի ԲԷՑ-երի համակարգում աշխատատեղերի զգալի կրճատման:

Հեղինակի հետ կարելի է համաձայնել միայն մի հարցում, որ իրոք մեր ԲԷՑ-ը (ինչպես նաեւ ամբողջ էներգահամակարգը) մի շարք օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառներով գտնվում են այնպիսի վիճակում, որ անհրաժեշտ է անհապաղ կատարել մի շարք աշխատանքներ դրանց վերանորոգման, արդիականացման եւ նոր օբյեկտների ստեղծման ուղղություններով:

Այդ աշխատանքները կազմակերպելու համար անհրաժեշտ է հաշվի առնել հետեւյալ հանգամանքները.

1. Հանրապետության բոլոր կենսաապահովման համակարգերը (էներգետիկան, էլեկտրոնային կապը, ջուրը եւ այլն) ապահոված են կայուն եւ հարատեւ շուկայով: Ինչպես հայտնի է, նշված ցուցանիշը բիզնեսի մեջ վճռորոշ նշանակություն ունի: Այդ է պատճառը, որ չնայած նշված համակարգերի այսօրվա վիճակին, օտարերկրյա ֆիրմաները մեծ հետաքրքրություն են ցուցաբերում:

2. Էներգետիկայի, ինչպես նաեւ հանրապետության մյուս կենսապահովման օբյեկտները ռազմավարական կարեւոր օբյեկտներ են:

3. Նշված աշխատանքների զգալի մասը հնարավոր է իրականացնել օգտագործելով մեր հանրապետության գիտատեխնիկական եւ արդյունաբերական պոտենցիալը: Այդպիսով հնարավորություն կառաջանա ստեղծելու հազարավոր նոր աշխատատեղեր եւ դրանով իսկ բարելավել ազգաբնակչության սոցիալական վիճակը: Միաժամանակ, դա հնարավորություն կտա որոշ չափով պաշտպանելու կործանվող գիտատեխնիկական, նախագծային, արտադրական պրոֆեսիոնալ դպրոցները՝ ներգրավելով այդ գործում երիտասարդ մասնագետներին:

Վերադառնալով «Հայաստանի զաղութացման» հարցին՝ փրկությունը պետք է որոնել արդյունաբերության եւ համապատասխանաբար աշխատատեղերի ստեղծման ճանապարհներին եւ ոչ թե եղած-չեղածը վաճառելով մի կերպ այսօրվա հարցերը լուծել:

Բնականաբար, նշված խնդիրները լուծելու համար անհրաժեշտ են խոշոր ֆինանսական ներդրումներ, որի համար պետք է իրականացնել բոլոր հնարավոր ստանդարտ եւ ոչ ստանդարտ միջոցները:

Ոչ ստանդարտ միջոցներից մեկը կարող է լինել վերջին 10 տարում մեր հանրապետության մի շարք քաղաքացիների կողմից կուտակված խոշոր չափերի հասնող կապիտալը, որի լեգալացման համար պետք է ստեղծել որոշակի արտոնյալ պայմաններ, այն դեպքում, եթե դա ներդրվի հանրապետության արդյունաբերության զարգացման գործում:

Ռոկֆելլերը ժամանակին ասել է՝ կապիտալի առաջին միլիոնը կուտակվում է ոչ օրինական ճանապարհով, իսկ նրան հաջորդող միլիոնները՝ օրինական:

Եթե ընտրել ենք կապիտալիզմի ճանապարհը, ուրեմն ստիպված պետք է օգտվենք նաեւ խաղի կանոններից:

Չի խանգարի հիշել Օստապ Բենդերի մեթոդը (կատակի համար նախօրոք ներողություն եմ խնդրում), որի օգնությամբ նա, առանց քրեական օրենսգրքի որեւէ կետ խախտելու, կարողացավ քաղաքացի Կորեյկոյից մեկ միլիոն ռուբլի ստանալ:

ԼԵՒՈՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ,
Պրոֆեսոր

ՀԱՇՎՈՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Ինչու կյանքի չի կոչվում «Ուրարտուն»

ԵրՄՄԳՀԻ մշակած «Ուրարտու» համակարգի մասին շատ է խոսվել եւ հավանաբար դեռ շատ կխոսվի: Դրա գոյության մասին վերջին տարիներին տեղեկացել են բոլոր վարչապետները, էներգետիկայի, արդյունաբերության եւ առեւտրի, ինչպես նաեւ այլ նախարարներ: Նրանք բոլորն էլ, առանց բացառության, դրական են արտահայտվել այդ համակարգի մասին՝ ընդգծելով դրա արդյունավետությունն ու խոստումնալից հեռանկարները: Եթե ամփոփ բնութագրենք, ապա «Ուրարտուն» մի համակարգ է, որը պարունակում է էներգիա արտադրողից մինչեւ սպառող հասնող ամբողջ տվյալները, ի վիճակի է սակագներ արձանագրել յուրաքանչյուր ժամի համար: Այսինքն՝ ընդգրկում է նաեւ բազմասակագնային հաշվիչ: Համակարգը զերծ է պահում էներգացանցը մարդկային սուբյեկտիվ միջամտությունից՝ գրանցելով ցանկացած խախտում, գերնորմատիվային կամ նորմատիվային կորուստ ցանկացած տեղամասում, այդ կորուստների չափը: Հայաստանում այդ համակարգի զանգվածային արտադրության համար առկա են անհրաժեշտ արտադրական բազա (ԵրՄՄԳՀԻ, «Մարս» եւ մի քանի այլ ձեռնարկություններ), գիտական եւ բանվորական ներուժ: Այդուհանդերձ, իշխանության համապատասխան օղակներում խոսքից գործի անցնելու պատրաստակամություն չի նկատվում, եւ «Ուրարտուն» շարունակում է մնալ որպես սոսկ հետաքրքիր, թեկուզ առարկայացված մշակում: Այդ պատրաստակամության բացակայության պատճառը, ֆինանսներից բացի, թերեւս այլ տեղ է թաքնված: Հայտնի է, որ ըստ Համաշխարհային բանկի տվյալների, մեր էներգետիկ ոլորտում տարեկան «կորչում» է 40-50 մլն դոլար: 10 հազար բաժանորդներին «Ուրարտու» համակարգով ապահովելու համար անհրաժեշտ է մոտ 1,5 մլն դոլար: 750 հազար բաժանորդների համար այդ թիվը կազմում է մոտ 110 մլն դոլար: Այսինքն՝ վերոնշյալ չափի գումար հատկացնելու դեպքում երկու-երեք տարի հետո «Ուրարտուն» էներգետիկ ոլորտը կազատի 40-50 մլն դոլար կորուստներից եւ կսկսի եկամուտներ բերել: Ներկայումս անհնար է նման ծավալների ներդրումներ ակնկալել: Սակայն արտադրության կազմակերպմանն անհրաժեշտ նախնական 1,5 մլն դոլարը ցանկության դեպքում կարելի է հայթայթել: Դա թույլ կտա գործնականում տեսանելի դարձնել «Ուրարտուի» առավելությունները, վստահություն ներշնչել արտաքին աշխարհին՝ այդ համակարգի արդյունավետ գործունեության վերաբերյալ, դրանով իսկ նախադրյալներ ստեղծելով համակարգի արտահանման համար: Բայց էներգահամակարգի կորուստներն իրենց եկամտի կայուն աղբյուր դարձրած տարբեր պաշտոնյաները թույլ կտա՞ն նման հնարավորությունն իրականություն դարձնել՝ հրաժարվելով արտերկրից ստացած վարկային միջոցներից այս ոլորտում գումարներ կորցնելու խիստ շահավետ «գործունեությունից»: Ցավոք, առայժմ նրանց հաջողվում է դա կասեցնել եւ մնալով ստվերում, խափանել ինչպես այս, այնպես էլ նմանատիպ այլ հետաքրքիր մշակումների իրագործումը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Յոթը բնակարանում, չհաշված շունը եւ գրանցված-չբնակվողներին

Կայացած շուկայական տնտեսությամբ երկրներում բնական մենաշնորհները հաճախ հայտնվում են դժվարին կացության մեջ այն պատճառով, որ գները վերահսկող պետական հանձնաժողովը ջանում է սահմանել սպառողների համար առավել մատչելի, «հասարակայնորեն լավագույն» պարամետրերը: Իսկ այդ դեպքում արտադրանքի յուրաքանչյուր միավորի գինը փաստորեն հավասարվում է այդ միավորին ընկնող առավելագույն ծախսերին, այսինքն՝ իրական շահույթը գործնականում մոտենում է զրոյի, որը չի կարող խթան հանդիսանալ ճյուղի երկարատեւ անխափան աշխատանքի համար, էլ չենք խոսում տվյալ արտադրության ընդլայնման կամ կատարելագործման մասին: Ուստի կառավարությունը «խուսանավելու» հնարավորություն է տալիս բնական մոնոպոլիստին, որպեսզի նա ճանապարհներ գտնի ստանալու, այսպես կոչված, «արդար շահույթ»՝ առանց էականորեն վնասելու սպառողների հիմնական զանգվածի շահերը: Իր առջեւ ծառացած խնդիրը լավագույնս կատարելու համար մոնոպոլիստն էականորեն ուսումնասիրում ու գնահատում է սպառողական շուկայի պահանջներն ու հնարավորությունները եւ գալիս այն եզրակացության, որ սպառողների մեջ կան առանձին անհատներ, ձեռնարկություններ եւ նույնիսկ պետություններ, որոնք կգերադասեին տվյալ արտադրանքը կամ ծառայությունը ձեռք բերել ավելի բարձր գնով, քան ընդհանրապես հրաժարվել դրանցից: Ելնելով այդ հաշվարկներից, մոնոպոլիստը տարբեր սպառողների համար սահմանում է միեւնույն արտադրանքի միավորի տարբեր գներ եւ «խտրականացման» այդ ճանապարհով հասնում բավարար արդյունավետության:

Շուկայականի ձգտող (բայց առայժմ «բազարային») մեր տնտեսության մեջ էլ կան արտադրություններ եւ ծառայություններ, որոնք բնույթով աղերսվում են բնական մենաշնորհներին: Հայտնի չէ, թե հիշյալ արդյունավետ հնարքն ինչպես է հաջողվում կիրառել մեզանում, ասենք, էլեկտրականության, բնական գազի մատակարարման, հեռախոսակապի ապահովման եւ այլ բնագավառներում՝ նաեւ սակագները եւ վարձավճարները կանոնավորելու առումով, սակայն ուրիշ շատ ճյուղերում վիճակը, մեղմ ասած, անընդունելի է: Երբ գոյություն ունեն արտադրանքի սպառման չափիչներ, օրինակ, էլեկտրա կամ գազահաշվիչներ, սպառողը գոնե գիտի իր օգտագործած ապրանքի քանակը, որի համար պարտավոր է վճարել: Չնայած այստեղ էլ չի հաջողվում խուսափել «պնդաճակատ» պարադոքսներից: Այսպես, ընտանեկան նպաստի չափանիշներից մեկը համարվում է սպառած էլեկտրականության քանակը. որքան քիչ ես սպառում, այնքան օգնություն ստանալու հնարավորություններդ ավելանում են, եւ ընդհակառակը: Այս «դրույթի» անհեթեթությունն ապացուցման կարիք չի զգում:

Վիճակն ավելի անըմբռնելի է այն ծառայությունների գծով, որոնց ապրանքն առայժմ չափիչ չունի: Այստեղ գերիշխում է «հակասության ոգին»: Խմելու ջրի վարձավճարը, չափազանց բարձր լինելով հանդերձ, ջրաչափի բացակայության պատճառով հաճախ հաշվարկվում է «պապական մեթոդով»՝ «ըստ շնչի», ընդ որում ոչ թե ըստ տվյալ տանը բնակվող մարդկանց իրական քանակի, այլ այդ հասցեով գրանցված անձերի թվի: Սա աշխատանքի գրասենյակային ոճից բխող առաջին բացթողումն է: Համատարած գործազրկության ներկա պայմաններում (երբ շատերն արդեն «սովահարության սահմանագծին» են) ո՞ր ընտանիքն է ավելի շատ դժվարություն դիմակայում՝ մե՞ծ, թե՞ փոքր: Դիմենք մի պարզ օրինակի: Երկու հարեւաններից մեկի ընտանիքը բաղկացած է 7 հոգուց («չհաշված շունը»), մի երեք հոգի էլ գրանցված են տվյալ հասցեում՝ առանց ներկայության: Ընդ որում, ընտանիքի միայն մեկ անդամը (բարեբախտաբար) չնչին աշխատավարձ («աղքատավարձ») է ստանում, հազարավոր ընտանիքներից մեկն է «խարխուլ նավակով հանձնված ծովին»: Մյուս հարեւանի տանը գրանցված են երկու հոգի (ասենք, երիտասարդ ամուսիններ), բայց չի բացառվում, որ այնտեղ բնակվեն չգրանցված անձեր, չի բացառվում նաեւ, որ այս ընտանիքն ավելի շատ ջուր օգտագործի, քան առաջինը: Հիմա ի՞նչ եք կարծում, որքա՞ն է արդար եւ հնարավոր, որ առաջին ընտանիքը երկրորդից 5 անգամ շատ վարձ վճարի: Ահա թե ինչու առաջին ընտանիքի պարտքերը սպառնալիորեն աճում են՝ հասնելով աստղաբաշխական թվերի, իսկ ճյուղը նրանից հասույթ չստանալով, անջատում է ջուրը՝ մարդկանց զրկելով բնության պարգեւած միջոցից: Վիճակը գուցե բարելավվի ջրաչափիչների տեղադրումով եւ ջրավարձի իջեցմամբ, իսկ մինչ այդ մի՞թե հնարավոր չէ ճկունություն բանեցնել՝ դարձյալ «ջոկողության» սկզբունքով:

Այդ խնդիրը դիտարկելու համար դիմենք մի այլ ճյուղի՝ կենցաղային աղբի հեռացման կոմունալ ծառայությանը: Այստեղ եւս վարձավճարները գանձվում են «ըստ շնչի» (եթե նույնիսկ բնակիչները չեն օգտվում այդ ծառայության սպասարկումից): Պարտքը կուտակվում է նաեւ այն դեպքերում, եթե տանտերերը դուռը փակել եւ անորոշ ժամանակով մեկնել են:

Խուսանավելու դեպքում հնարավոր է շրջանցել նման փակուղին, եթե, օրինակ, հրաժարվենք «ըստ շնչի» հաշվարկումից եւ դիմենք հենց «պապական մյուս մեթոդին»՝ «ըստ ծխի», յուրաքանչյուր տան համար սահմանելով ոչ շատ բարձր միջին վարձավճար: Կարող եք առարկել, թե այդ դեպքում ոչ մեծ ընտանիքների համար վարձավճարը կբարձրանար, եւ հիմա էլ նրանք չէին կարողանա (կամ չէին ցանկանա) վճարել: Եթե նույնիսկ այդպես լիներ (չնայած հավելումն այնքան մեծ չէր լինի, եւ բոլորը կշարունակեին մուծել), ապա ներկայիս չվճարողները, որ ավելի մեծ թիվ են կազմում, կսկսեին վճարել եւ ավելի մեծ օգուտ բերել ծառայությանը, քան վերջինս ունենում էր առաջ: Մի խոսքով, սա կլիներ կողմերին բավարարող «չարյաց փոքրագույնը»:

Հարկավ, գոյություն ունի դժվարին կացությունից (եւ կեցությունից) դուրս գալու արմատական միջոց. դա բնակչության կենսամակարդակի բարձրացումն է գոնե մինչեւ ապրուստի համար անհրաժեշտ նվազագույնը՝ ի հաշիվ աշխատատեղերի ստեղծման, աշխատավարձերի ու կենսաթոշակների բարձրացման: Հորացիոսի խոսքերով, «եթե հիմա վատ է, հո միշտ այսպես չի լինելու»: Բայց դա դեռ հորիզոնի ետեւում է, ալեծուփ ծովի մյուս ափին, որին հասնելու համար պետք է սովորել լողալ (բայց ոչ «կացնի պես»), թիավարել եւ խուսանավել, համաժամանակ ուշադիր լինելով մեր բախտակիցներին ջրասույզ չանելու համար:

ԷԴՈՒԱՐԴ ԲԵԳԼԱՐՅԱՆ

Կարիկ Պասմաճյանի անհետացումը մինչ այժմ պարուրված է խորհրդավորությամբ

Վարվառա Պասմաճյանի առաջին բաց նամակը

1989 թ. հուլիսին Մոսկվայում ֆրանսահայ բանաստեղծ եւ արվեստաբան Կարիկ Պասմաճյանի անհետացումից ի վեր առաջին անգամ նրա կինը՝ Վարվառա Պասմաճյանն արտահայտվել է ԶԼՄ-ներում: Նրա նամակը հրապարակվել է Փարիզում լույս տեսնող «Նուվել դ'Արմենի» ամսագրի մարտյան համարում: Վարվառա Պասմաճյանը մասնավորապես գրում է, որ 1989 թ. հուլիսին իր ամուսինը տասնօրյա այցով մեկնեց Մոսկվա եւ այդպես էլ չվերադարձավ: Ինքը զավակներին մեծացրեց բնականոն պայմաններում, հարկավոր էր ապրել ամեն գնով, թեեւ ընտանիքի հոր բացակայությունն զգացվում էր մշտապես:

Վարվառա Պասմաճյանը նշում է, որ ինքը դիմել է պետության եւ արդարադատության բարձրագույն ատյաններին, բայց պատասխան չի ստացել: «Չնայած արտաքուստ հանգիստ առօրյա կյանքիս, հոգուս խորքում չի փոխվել ոչինչ, չեն անհետացել իմ զայրույթը, վրդովմունքը, ընդվզումը եւ զզվանքը մի կողմից խորհրդային իշխանությունների եւ մյուս կողմից Ֆրանսիայի ոստիկանության ու արդարադատության մարմինների լռության դեմ հանդիման», գրում է նա:

Կարիկ Պասմաճյանն աշխարհում հայկական արվեստի ու մշակույթի հայտնի գիտակ է: Սկզբում աչքի է ընկել որպես բանաստեղծ եւ թարգմանիչ: Անգլերեն եւ հայերեն մի քանի ժողովածուների հեղինակ ծնվել է Երուսաղեմում: 1972 թվականից բնակվում էր Ֆրանսիայում: Գրականությանը նվիրված առաջավոր տարիներից հետո սկսել է լրջորեն հետաքրքրվել հայկական նկարչությամբ եւ հայ նկարիչներով: Փարիզի Ռասպայ բուլվարում նրա բացած պատկերասրահը դարձել էր արվեստների մայրաքաղաք այցելող նկարիչների հանդիպավայր:

1988 թ. հուլիս-օգոստոսին Կարիկ Պասմաճյանն իր անձնական հավաքածուի ցուցադրություններ կազմակերպեց Մոսկվայի Տրետյակովյան պատկերասրահում եւ Լենինգրադի Էրմիտաժում: Դեկտեմբերյան երկրաշարժից հետո մի կողմ թողնելով բոլոր ընթացիկ գործերը, Պասմաճյանը հանգանակություն նախաձեռնեց ի նպաստ Հայաստանի: Նա աճուրդներ կազմակերպեց՝ հասույթը հատկացնելով հայ մանուկներին:

Վարվառա Պասմաճյանը ամուսնու Կարիկի հետ. 1987թ. Փարիզում:

1989 թ. հուլիսին ծրագրված էր Մոսկվայում եւ Լենինգրադում համաձայնեցնել նոր ցուցադրությունների նախագծերը, մշակութային համագործակցություն սկսել... Ի՞նչ տեղի ունեցավ Կարիկ Պասմաճյանի 10-օրյա այցի ժամանակ: **«Ազգի»** երեկվա համարում տեղեկացրել ենք, որ ուկրաինացի քաղբանտարկյալ Ալեքսանդր Բուդիլովը Պասմաճյանին հանդիպել է ՊԱԿ-ի բանտերից մեկում 1992 թ., այսինքն նրա խորհրդավոր անհետացումից 3 տարի անց:

Վարվառա Պասմաճյանը հիշյալ նամակում գրում է, թե իրեն հայտնի է լոկ այն փաստը, որ իր ամուսնուն մոսկովյան վերջին հանդիպման տարած վարորդն այսօր բանտարկված է Կանադայում՝ տարբեր պատճառներով Իսրայելով եւ Ավստրիայով անցկացվելուց հետո: «Վարորդի հետ հանդիպում ունենալն անհնար է», գրում է նա: Ռուսաստանի ոստիկանության սկսած քննությունը շարունակվում է:

Տիկին Պասմաճյանը համոզված է, որ իրեն չեն հայտնել այն բոլոր տեղեկությունները, որոնք ինքն իրավասու է իմանալ: Խորհրդային ոստիկանությունը ժամանակին Փարիզում եւ Հայաստանում հարցաքննել է Կարիկ Պասմաճյանի ծանոթներին, բայց ապարդյուն: Իսկ Ֆրանսիայի դատական ոստիկանությունն անցկացրեց կարճատեւ եւ համոզիչ քննություն: Ոչ այն ժամանակվա նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը, ոչ էլ վարչապետ Միշել Ռոկարը չէին բարեհաճել պատասխանել տկն Պասմաճյանի նամակներին: Արտգործնախարար Ռոլան Դյուման պատասխանել էր դիվանագիտորեն, գրելով, թե Մոսկվայում Ֆրանսիայի դեսպանատնից ստացված տեղեկությունների համաձայն, քննությունը շարունակվում է, բայց նորություն չկա:

Վարվառա Պասմաճյանը նշում է, որ ամուսնու անհետացման հաջորդ օրը, իր հայտարարություններին հակառակ, մամուլում սխալաշատ բազմաթիվ հոդվածներ հայտնվեցին:

Բայց ինքը ձեռնպահ մնաց զայրալի պատասխաններից, որպեսզի չվնասի ոստիկանության աշխատանքին: Վերջին 10 տարիներին տկն Պասմաճյանը որեւէ հրապարակում չէր արել զանգվածային լրատվամիջոցներում: Ինչպես ինքն է ասում, «Նուվել դ'Արմենի» ամսագրին բաց նամակ գրեց այն պատճառով, որ մարդասիրական որոնումների «Էդուար Կալիֆա» ընկերակցության նախագահ Դնի Սելեմի գործունեությունն իրեն որոշակի հույսեր է ներշնչում:

Տկն Պասմաճյանը համոզված է, որ Ռուսաստանում կամ Ֆրանսիայում ինչ-որ տեղ պետք է լինեն իր ամուսնուն վերաբերող վավերագրեր: Եվ քանի որ վերջին տասնամյակում Ռուսաստանի եւ Հայաստանի վարչակարգերը փոխվել են, չի բացառվում, որ անցյալում հալածանքների ահից լռության մատնված որոշ անձինք այժմ խոսեն, նպաստելով քննության հաջող ընթացքին: Ֆրանսիայի ոստիկանությունը պարտավոր է վերսկսել գործի քննությունը: Ոչինչ չպիտի խանգարի ճշմարտության բացահայտմանը:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆԸ

ԲԱՔՈՒ

Մոսկվան կպաշտպանի Հայաստանի գեներալներին

Կարծում է Գուլուզադեն

ԲԱՔՈՒ, 16 ՄԱՐՏ, ՄՆԱՌՔ: Հայաստանի իշխանությունների եւ ընդդիմության փոխհարաբերությունների վերջին սրումը հղի է երկրի համար լուրջ հետեւանքներով՝ ընդհուպ պետական հեղաշրջում: Այսպիսի կարծիք է հայտնել Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականության գծով նախկին խորհրդական, ներկայումս անկախ քաղաքագետ Վաֆա Գուլուզադեն:

Լրագրողների հետ հարցազրույցում Գուլուզադեն ասել է, թե Քոչարյանի եւ Հայաստանի գեներալական կազմի միջեւ առկա դիմակայությունը հազիվ թե խաղաղ ավարտվի: Ամենայն հավանականությամբ զինվորականները, պարզապես, կփոխեն Քոչարյանին կամ կստիպեն հրաժարվել պաշտոնից:

Գուլուզադեն նշել է, որ Հայաստանի «գեներալական կազմում Մոսկվայի դրածոներն են, որոնք կառավարվում են Ռուսաստանից»: Առանց Մոսկվայի համաձայնության ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում սեփական դերը խաղալու Քոչարյանի ձգտումը հանգեցրեց այն բանին, որ Հայաստանի իրավիճակն ապակայունացվեց: Այդ անկայուն իրավիճակը կպահպանվի այնքան ժամանակ, որքան հարկավոր կլինի Մոսկվային, եւ առնվազն մինչեւ այն պահը, մինչեւ որ Կովկասի իրավիճակն ամբողջությամբ վերցրած դառնա բավականին բարենպաստ Ռուսաստանի համար: Մոսկվան կպաշտպանի Հայաստանի գեներալական կազմին եւ նրանց միջոցով թույլ չի տա Քոչարյանին բանակցություններ վարել Ալիեւի հետ՝ առանց Ռուսաստանի մասնակցության, ընդգծել է Գուլուզադեն:

Այս ամենն անուղղակիորեն հաստատվում է Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հայտարարությամբ, որը խոստովանել է, որ ներքաղաքական անկայունությունը թույլ չի տալիս շարունակել ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման գործընթացը, ասել է Գուլուզադեն:

«Կարծում եմ, ներկայումս հարկ չկա խոսելու ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հեռանկարների մասին»,- եզրափակել է Գուլուզադեն:

ՄՈՍԿՎԱ

Մայիսին կգումարվի Համառուսաստանյան հայկական կոնգրես

Սկիզբը էջ 1

Ի դեպ, տվյալ դեպքում ամենեւին տեղին չէր ուղիղ համեմատություն անցկացնել Ջիլավյանի հետ, եւ ոչ միայն այն պատճառով, որ, ի տարբերություն Միջազգային Հայկական ասամբլեայի, նորաստեղծ Համառուսաստանյան հայկական կոնգրեսում չկա պաշտոնական լիդեր: Ճիշտ է, «Պետրովո-Դալնեեի» ժողովում նկատվեցին արդեն ծանոթ անձինք, որոնք ժամանակին վազվզել էին Ջիլավյանի շուրջը: Բայց հիմա նրանք չեն «եղանակ ստեղծողները»: Լուրեր են պտտվում, որ ներկայիս կոնգրեսի հիմնադիր հայրերն են ՀՀ դեսպան Սուրեն Սահակյանը եւ ռուսաստանցի հայտնի ձեռնարկատեր Արա Աբրահամյանը: Ականատեսների խոսքերով, ժողովի ժամանակ երկուսն էլ իրենց չափազանց համեստ են պահել, իսկ դեսպանը հակիրճ ելույթ է ունեցել լոկ այն ժամանակ, երբ նրան խնդրել են ներկաները:

Ամեն ինչ կազմակերպված էր շատ բարձր մակարդակով, իսկ ճաշկերույթը գերազանցեց նույնիսկ մեր ամենահոռետես հայրենակիցների սպասելիքները: Ի դեպ, նրանք այնքան էլ շատ չէին: Դահլիճում միահամուռության մթնոլորտ էր. բոլոր որոշումներն ընդունվում էին միաձայն:

Որոշումների մասին մեզ հայտնի դարձավ մամուլի ամփոփագրից, ինչը չի կարելի ասել ժողովի բովանդակային մասի վերաբերյալ: Ի տարբերություն ջիլավյանական համագումարների, ներկա համաժողովը նախապատրաստվել էր գաղտնիության պայմաններում: Մասնակից բոլոր անձինք հարցերին պատասխանում էին հնարավորին չափ քաղաքավարի, բայց խուսափողաբար եւ անբովանդակալի: Դա ինձ հիշեցրեց Յարոսլավ Հաշեկի գրքի հերոսներից մեկին, որը չեխ ժողովրդին համարում էր գաղտնի կազմակերպություն: Ժողովի նախապատրաստման կազմկոմիտեում առանձնակի լրջությամբ նշեցին, որ մամուլի ներկայացուցիչներին առհասարակ ներս չեն թողնում «Պետրովո-Դալնեե» պանսիոնատ: Ուստի նախօրոք ներողություն եմ խնդրում կազմակերպիչներից՝ ներքոշարադրյալ տեղեկատվության «հրապարակման» համար:

Ժողովն ընդունեց հայ ազգի համար կարեւոր երկու որոշում.

1. Մայիսի վերջերին անցկացնել հայկական համայնքների Համառուսաստանյան կոնգրես: Այս կետն առանձնակի հարցեր չի հարուցում, թեեւ, համաձայնենք, Ռուսաստանի հայկական սփյուռքը կարճատեւ պատմություն ունի եւ տեղերում կառուցվածքային առումով այնքան էլ չի ամրապնդվել համայնքները միավորելու արհեստական փորձերի համար: Նույնիսկ Մոսկվայում չկա լիարժեք համայնքային կառույց (ժամանակ առ ժամանակ ստեղծվող զանազան կազմակերպությունները եւ իրենց «միակ եւ անկրկնելի» հռչակող լիդերները հաշվից դուրս են):

2. Բայց ահա «Ռուսաստանի հայկական ծագումով 2 մլն քաղաքացիների» անունից (մեջբերում եմ ռուս մամուլի ամփոփագրի) ընդունված որոշման երկրորդ կեսը իմ բողոքը հարուցեց: Քանի որ որոշման մեջ հատկապես չի նշվում, թե տողերիս հեղինակը մտնում է այդ 2 մլն հայրենակիցների թվի մեջ, որոնց ներկայացուցիչները «միահամուռ որոշեցին պաշտպանել Վլադիմիր Վլադիմիրովիչ Պուտինի թեկնածությունը Ռուսաստանի նախագահի պաշտոնում», ուզում եմ հատկապես ընդգծել, որ անձամբ մտադիր չեմ քվեարկել պրն Պուտինի օգտին: Մամուլի ամփոփագրում տվյալ որոշումը պատճառաբանվում է նրանով, որ «հենց Վ. Վ. Պուտինը կնպաստի ռուսական պետության ամրապնդմանը եւ մեր հայրենիքի բարգավաճման պայմանների ապահովման եւ արարման գործընթացում Ռուսաստանի բոլոր ժողովուրդների օրգանական ներգրավմանը»: Այդ պատճառաբանությունը, չգիտես ինչու, ինձ չի բավարարում, եթե խնդրին նայենք ՌԴ հայկական ծագումով ընդհանուր առմամբ իրավազուրկ 2 մլն քաղաքացիների տեսանկյունից (նրանց կյանքն առանձին հոդվածի թեմա է): Իսկ եթե կանգնենք Համահայկական կոնգրեսի կազմակերպիչների կողմում, ապա ամեն ինչ այնքան էլ մռայլ չի թվա: Եթե ես լինեի Մոսկվայում Հայաստանի դեսպանը, որին իր պետությունն արդեն վաղուց որեւէ առանձնահատուկ քաղաքական խնդիր չի առաջադրում, այնինչ եռանդը շատ մեծ է, ապա թերեւս նույնպես կզբաղվեի ամեն տեսակ մշակութային զանգվածային միջոցառումների կազմակերպմամբ: Եվ խնդրո առարկա կոնգրեսը դրանցից վատթարագույնը չէ: Ճիշտ է, դեսպանության շենքում նախկին դեսպան Գագիկ Շահբազյանի «խաշ դնելու» ռաբիսային ավանդույթից կհրաժարվեի: Կսահմանափակվեի պաշտոնական շենքի վերանորոգմամբ, ինչով վերջապես սկսել է զբաղվել դեսպան Սահակյանը ի գոհունակություն եթե ոչ 2 մլն, ապա գոնե բազմաթիվ հայերի, քանի որ դեսպանատան շենքի խարխուլ տեսքը վաղուց արդեն ասեկոսեների նյութ է դարձել:

Իսկ եթե ես լինեի մոսկվացի հաջողակ գործարար (չարժե առանձին խոսել Ռուսաստանում քրեական բիզնեսի ծաղկման եւ քաղաքական շրջանակներում ունեցած ծանոթությունների փոխկապակցվածության մասին), ապա բնավ փող չէի խնայի ոչ թե 200, այլ հենց 2 մլն հայերին հավաքելու, ըստ որում՝ ոչ թե մերձմոսկովյան պանսիոնատում, այլ Կրեմլի Համագումարների պալատում, որպեսզի ընտրությունների նախօրեին Պուտինին հռչակեն մեր «ազգային թեկնածու»:

Ի դեպ, եթե կազմակերպիչներին, այնուամենայնիվ, հաջողվի իրականացնել պաշտոնապես հռչակված նպատակները, ինչն անկասկած համապատասխանում է նորաստեղծ ռուսաստանյան սփյուռքի բյուրավոր հայերի իղձերին, ապա բոլոր հոռետեսները կխայտառակվեն:

Ժամանակը ցույց կտա:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Արցախի մշակութային կյանքի համայնապատկերը Հայկազյան համալսարանում

Արցախյան պայքարի 12-ամյակի առթիվ Բեյրութի Հայկազյան համալսարանը վերջերս կազմակերպել էր Արցախի մշակութային կյանքը ներկայացնող դասախոսություն-միջոցառում: Այս թեմայով ելույթ է ունեցել Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի շրջանավարտ, Լիբանանի պետական երաժշտանոցի ու Շուշիի «Վարանդա» մանկական երգչախմբերի խմբավար, լիբանանահայ Զավեն Քեչիշյանը:

Դասախոսության սկզբում Զ. Քեչիշյանը խոսել է այն ծանր պայմանների մասին, որում գտնվել է Արցախի գրական-մշակութային կյանքն ադրբեջանական տիրապետության տարիներին: Նա հայտնել է, որ անցյալ տասնամյակում վիճակը շարունակել է մնալ ծանր. վերեւների ճնշումին փոխարինել է ֆինանսական ճնշումը: Ըստ դասախոսի, մշակութային ոլորտի համար ԼՂՀ պետբյուջեով տրամադրվում է 10 հազար դոլարի չափ գումար, որով անհնար է նույնիսկ գոյատեւել: Զ. Քեչիշյանը հայտնել է, որ հետպատերազմյան ներկայի հասարակական պառակտումը եւս բացասաբար է ազդում ԼՂՀ-ի մշակույթի վրա:

Այնուհետեւ դասախոսն առավել մանրամասն ներկայացրել է ԼՂՀ-ի թատերական, գեղարվեստի, գրական ու երաժշտական համայնապատկերը: Ստեփանակերտի Վահրամ Փափազյանի անվան թատրոնը, Երվանդ Մանարյանի կողմից Շուշիում հիմնադրված խամաճիկների մանկական թատրոնը, երիտասարդ գեղանկարիչներին ու գրողներին, Ստեփանակերտի երաժշտական դպրոցի «Վարարակն» երգչախումբը, երգի-պարի «Արցախի բալիկներ» ու պետական համույթները եւ այլն:

Դասախոսության ավարտին Զ. Քեչիշյանը պատասխանել է ներկաների բազմաթիվ հարցերին եւ խոսել ԼՂՀ-ի հեռուստատեսության, ռադիոյի, բարձրագույն կրթության եւ գործազրկության մասին՝ պարզելով այս ոլորտների դժվարությունները:

Լույս է տեսել նաեւ Հայկազյան համալսարանի ծանրակշիռ հայագիտական տարեգիրքի՝ «Հայկազեան հայագիտական հանդէսի» 19-րդ հատորը, որի բովանդակությունը «Ազգի» ընթերցողներին կներկայացնենք մոտ օրերս:

ԳԵՒՈՐԳ ՅԱԶԸՃԵԱՆ

ԱՄՆ

Մշակութային հարուստ ծրագիր ՀՀ դեսպանի Միչիգան այցելության առթիվ

Միչիգանում ակադեմիական եւ մշակութային մի շարք ծրագրերով են պատրաստվում դիմավորել Մ. Նահանգներում ՀՀ դեսպան Արման Կիրակոսյանին, որը պատրաստվում է այդ նահանգն այցելել առաջիկա ապրիլի 7-9-ը. Ըստ այդ առթիվ ԱՄՆ-ից ստացված տեղեկության, նորանշանակ դեսպանին Միչիգան հրավիրելու մտահղացումը պատկանում է Միչիգանի համալսարանի հայկական ուսումնասիրությունների ծրագրի տնօրեն պրոֆ. Գեւորգ Բարդակչյանին, որը նախատեսել է պատվարժան դեսպանի դասախոսությունը ապրիլի 7-ին, Հայաստանի Հանրապետության տարածաշրջանային քաղաքականության մասին, համալսարանի «Ռեք Հոլ» արեւելյան դահլիճում: Միջոցառումը նվիրված է լինելու հանգուցյալ դոկտ. Պերճ Հայդոստյանի հիշատակին: Վերջինիս կնոջ՝ տկն Ալիս Բերբերյան-Հայդոստյանի ջանքերով եւ առատաձեռն նվիրատվության շնորհիվ է, որ Միչիգանի համալսարանում ներկայումս գործում են հայագիտական ուսումնասիրությունների երկու՝ Ալեք Մանուկյանի անվան հայոց արդի պատմության (վարիչ՝ դոկտ. Ստեֆանի Պլաթս) եւ Մարի Մանուկյանի անվան հայոց լեզվի եւ գրականության (վարիչ՝ դոկտ. Գեւորգ Բարդակչյան) ամբիոնները:

Նախորդ օրը՝ ապրիլի 6-ին, ՌԱԿ Հայ ազգային դաշինքի տարածաշրջանային ներկայացուցիչ, հայտնի հասարակական գործիչ Երվանդ Ազատյանի ջանքերով տեղի Սբ. Հովհաննես եկեղեցու մատուռում բացվելու է Էլիբեկյան գերդաստանի երեք սերունդների չորս անվանի նկարիչների (Վաղարշակ, Ռոբերտ, Հենրիկ եւ Արեգ) ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը, որը տեւելու է մինչեւ ապրիլի 9-ը: Ապրիլի 8-ին կեսօրից հետո կայանալիք ընդունելության ընթացքում գեղարվեստական խորհրդի նախագահ դոկտ. Կարապետ Բելյանը մեկնաբանելու է ներկայացված կտավները:

Նույն օրը երեկոյան ժամը 10-ին Բելյանների տանը, որոնք ամենաընտիր գեղարվեստական գործերի հավաքածուն ունեն Միչիգանում, կազմակերպվելու է Միչիգանի օրենսդիրների եւ հայկական համայնքի ականավոր ներկայացուցիչների մասնակցությամբ պաշտոնական մի գալա-ճաշկերույթ՝ Հայ ազգային դաշինքի եւ Թէքեյան մշակութային միությունների հովանավորությամբ:

Ապրիլի 9-ին Բելյանների արվեստի կենտրոնում կայանալիք երաժշտական ցերեկույթով ավարտվելու է ՀՀ դեսպան Արման Կիրակոսյանի Միչիգան առաջին այցելությանը նվիրված միջոցառումների շարքը: Ելույթ են ունենալու ջութակահարներ Մովսես Պողոսյանը (որն այժմ պաշտոնավարում է Օհայոյի Բոուլինգ Գրին համալսարանում) ու նրա կինը՝ Վարդի Մանվելյանը (Դետրոյթի սիմֆոնիկ նվագախմբի անդամ):

Մշակութային միջոցառումներին առընթեր տեղի են ունենալու նաեւ ընդունելություններ եւ հետաքրքիր հանդիպումներ, որոնց ընթացքում ԹՄՄիությունը մտադիր է հանգանակել գումարներ ի նպաստ Վաշինգտոնում ՀՀ դեսպանատան:

Հ. Օ.

Հայացքը՝ լույսի կանթեղին

Գոհար Աճեմյանի ակնարկների նոր գիրքը

Անցյալի հիշողությունները մեր գիտակցության մեջ հաճախ են խառնվում: Եվ երբ ժամանակի հարահոսում արժեւորվում են ապրած կյանքի հուշ-պատառիկները՝ հավաքվելով-մեկտեղվելով դառնում են երախտիքի յուրօրինակ դրսեւորում: Տարիների հեռավորությունից մեր մշակույթի մեծերի հետ ունեցած հանդիպում-հարցազրույցները՝ գրառում-ծանոթագրությունների, լուսանկարների ձեւով պահպանված պատառիկները, մասունքի պես ժողովելով, ընթերցողի ուշադրությանն է ներկայացնում Գոհար Աճեմյանն իր «Հիշատակի խարույկ» ակնարկների ժողովածուով («Վան Արյան» հրատ., 1999):

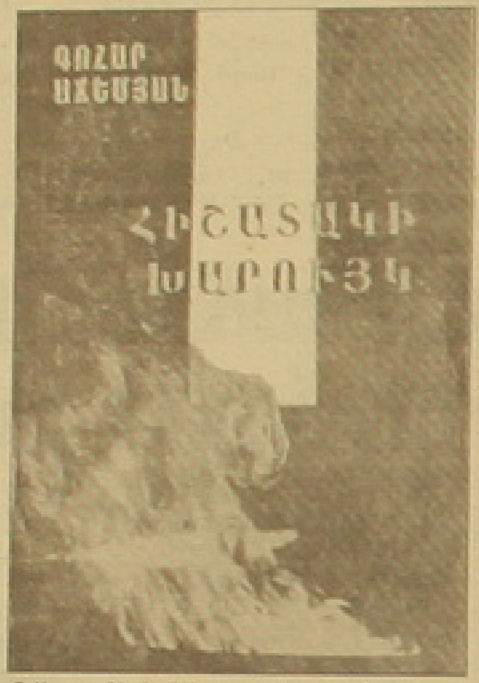

Այս անկեղծ ու պարզ գրույցները զգացմունքայնությամբ հանդերձ՝ բավականաչափ տեղեկություն են հաղորդում օտարության մեջ ապրող եւ ստեղծագործող հայ մշակույթի ականավոր գործիչների, սփյուռքի հայկական մշակութային օջախների, կառույցների ստեղծման, նրանց գործունեության մասին: Ջերմ ու մտերմիկ այս գրույցներում շոշափվում են թե ստեղծագործական աշխատանքներին վերաբերող, թե հայկական սփյուռքին առնչվող բազում կարեւոր խնդիրներ: Գրեթե բոլոր գրույցներում անթաքույց է օտար ափերում դեգերող անարմատ որբասունկի նմանվող մարդու կարոտը հայրենի եզերքի նկատմամբ, որ իբրեւ արցունքի ջինջ կաթիլներ հոսում են նրանց խոսքերում... Սեն-Ռաֆայելի «Հոմ Արմենիեն» ծերանոցում իրենց կյանքի վերջին օրերը հանգրվանող կարոտյալների՝ «ծխասեւ խորանների» նմանվող աչքերում, որքան էլ նրանք բանտված տառապանքի պատուհաններ թվային, դժվար չէր տեսնել կարոտի ու հույսի չմարող առկայծումները: Այդ կարոտի, ցավի ու սպասումների կանթեղներն իր մեջ կուտակած, Սեն-Ռաֆայելի ծերանոցում երգով նահանջող հայ գրողի՝ Շահան Շահնուրի հետ ունեցած հանդիպումով է բացվում հարցազրույց-տպավորությունների այս գրքույկը:

Մշակույթի տարագիր հայ բոլոր գործիչների, թե՝ բյուզանդագետ, հայկական ձեռագրերի, մանրանկարների հմուտ մասնագետ Սիրարփի Տեր-Ներսիսյանի, թե՝ արվեստաբան, գիտնական, հայագետ, պատմաբան, հայ մշակույթն աշխարհում ճանաչելի դարձնելու գործում մեծ աշխատանքներ կատարած Արմեն-Կլոդ Մութաֆյանի, Փարիզի Նուբարյան ազգային գրադարանի տնօրեն Հարություն Գեւորգյանի, թե անչափ դժվարին պայմաններում, գետնահարկի երկու մութ սենյակներում Շավարշ Միսաքյանի շնորհիվ հիմնած «Յառաջ» օրաթերթի՝ արդեն ավելի քան երեք տասնամյակ թերթը ղեկավարող Արփիկ Միսաքյանի եւ բոլոր մյուս հայրենի մշակույթի նվիրյալների (Սեդա Սեւան, Մարիետա Շահինյան) հոգսն ու մտահոգությունն ազգային արժեքների պահպանումն է, տարագրության մեջ հայի ինքնության, լինելիության խորհրդի շարունակումը:

Հատկապես ուշագրավ է գրույցը փարիզաբնակ հոգեբույժ Լուիզ Ֆոն Հովհաննիսյանի հետ: Նրա հոգեվերլուծական դիտարկումներն ու վերլուծությունները վերաբերում են հայ երգարվեստի մեծ երախտավորի՝ Կոմիտասի, որպես եղեռնի զոհ հայի, Փարիզի Վիլ Էվրարի հոգեբուժարանում անցկացրած տարիներին (1919–35): Հաղթահարելով բազմաթիվ արգելքներ, ստանալով հայոց եկեղեցու Վեհափառ հայրապետի թույլտվությունը՝ Ֆրանսիայի արխիվների նախարար Ժան Գաբիենի միջամտությամբ Լուիզ Ֆոն Հովհաննիսյանը ձեռնամուխ է լինում 56 տարի լռության մատնված Կոմիտասի արխիվների ուսումնասիրությանը, կատարում Կոմիտաս Վարդապետի հիվանդությունների բուն պատճառների խորը վերլուծություններ. «Ըստ իս, հիվանդությունը մելամաղձոտություն է: Ան կարծես սգավոր մըն է, ճգնավոր մը: Չկարծեք, թե հայ ըլլալով է, որ Կոմիտասին ողբերգություն-հիվանդությունը կկապեմ եղեռնի հետ: Բնավ: Արդյոք եթե Կոմիտաս կրոնավոր չըլլար, ինքնասպան չպիտի՞ ըլլար: Բժիշկները մինչեւ վերջ կհաստատեն, որ ինքը շատ կապված էր կրոնին: Արդյոք իր փափագը մեռնիլը չէ՞ր: Երբ այդ հարցումները, մտքերը Վեհափառ հայրապետին ըսի, ան բացատրություն տվավ, որ մեր կրոնքը չի թույլատրեր. կյանքը Աստված տված է, եւ մարդ իրավունք չունի այդ կյանքը փչացնել, ջարդել: Կարելի է, որ կրոնական շատ մեծ զգացումին համար է, որ Կոմիտաս ինքզինք ողջ-ողջ թաղած է»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ

«Քնար» նվագախումբը կմեկնի Եվրոպա

«Անշուշտ սփիւռքահայութեան հետ առաջին անգամ հանդիպելու խանդավառութիւնը կապրինք: Եվրոպայի հայութիւնը առաջին անգամ պիտի հանդիպի պոլսահայ երաժշտական խումբի մը: Տեսնենք, թէ ինչպէս պիտի դիմաւորուինք», ասել է պոլսահայ «Քնար» նվագախմբի ներկայացուցիչ Սեզար Ավետիքյանը «Ակօս» թերթի թղթակցին:

«Քնարը», որ վերջին տարիներին կարեւոր դեր է ստանձնել Անատոլուի հայ երաժշտության ծանոթացման գործում, Հոլանդիա է հրավիրված տեղի «Գուսան» մշակույթի եւ արվեստի հիմնարկության կողմից: Նվագախումբը մարտի 7–11-ը Հոլանդիայի եւ Բելգիայի զանազան քաղաքներում ելույթներ ունենալուց հետո, հյուրասիրվելու է նաեւ Քյոլնի եւ Փարիզի հայ համայնքների կողմից: Ըստ «Ակօսի», նույն օրերին Ուտրեխտ քաղաքի արվեստասերների ուշադրությանն է ներկայացվելու նաեւ լուսանկարիչ Սանվել Չըքաքի «Անատոլուի հին եկեղեցիները» խորագիրը կրող ցուցահանդեսը, որը բաց է լինելու մինչեւ մարտի 25-ը:

Մարտի վերջերին շրջագայությունից վերադառնալուց հետո, «Քնար» նվագախումբը շարունակելու է համերգների շարքը Քաղըգյուղում, վստահեցնում է լրատվությունը:

Հ. Օ.

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Մարտի 17

- Մ. թ. ա. 45 թ. Հուլիոս Կեսարի բանակը Մունդա քաղաքի մերձակայքում պարտության մատնեց Պոմպեոսի զորքին: Կեսարը դարձավ Հռոմի լիիրավ տերը:
- 1818 թ. մահացել է Հռոմի միապետ Մարկ Ավրելիոսը, որն ամրապնդեց բյուրոկրատական ապարատը եւ անընդհատ պատերազմների մեջ էր: Եվ հենց մարտադաշտում էլ մահացավ ժանտախտից:
- 1736 թ. մահացել է իտալացի կոմպոզիտոր Ջովաննի Պերգոլեզին:
- 1856 թ. ծնվել է ռուս գեղանկարիչ Միխայիլ Վրուբելը:
- 1925 թ. ծնվել է ռուս դերասանուհի Յուլյա Բորիսովան:
- 1865 թ. ծնվել է լեզվաբան, գրականագետ, պրոֆեսոր Մանուկ Աբեղյանը:
- Այս օրը հին հայկական տոմարով Արեգ ամսվա Ասակ օրն է:

ՆԱԻՐԱ ԾԱՂԻԿՅԱՆ

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

17 մարտ

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.20 Մամուլի կրպակ
10.30 Ժողովրդական երգեր
10.45 Գ/ֆ «Երկու սրտերի հանդիպում»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 «Լեգո» հեռուստամրցույթ
17.45 Մուլտֆիլմ «Ծերուկն ու աքաղաղը»
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 Հեռուստախաղ «9.9.9»
19.50 Երկիր ավետյաց
20.20 Թեմական կյանք
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.55 Ասպեկտ
22.20 Սերիալ «Լրտեսական խաղեր»
23.05 «02»
(Նույն ժամին 23.05, արբանյակային հեռարձակմամբ երաժշտական կինոնկար «Էտյուդներ»)
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

ԱՐՄԵՆԻԱ

11.00 Անգլերենի դասընթացներ
11.20 Շաբաթվա օրը
12.00 TV խանութ
12.25 Քլիպներ
12.45 TV խանութ
12.55 Ավտոռալի Էքսպրես-2000
13.00 Բլից
13.30 Գ/ֆ «Քաղաքային ոստիկանությունը»
15.20 TV խանութ
15.30 Մուլտֆիլմ
16.00 Գ/ֆ «Ռոնի հոգեվերլուծողը»
18.00 3-րդ վագոն
19.30 Ժամը
20.00 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
20.30 Բլից
21.00 Շաբաթվա օրը
21.40 Օրվա մամուլ
22.00 Ժամը
22.30 Հայացք
23.00 Թափանցիկ վարագույր
00.00 Գ/ֆ «Սառնաշունչ քամի»

Կ

7.00 Բարի առավոտ
9.20 Ընտրություններ-2000
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտայրուբեն
16.50 КВН-2000
19.00 Նորություններ
19.25 Ընտրություններ-2000
19.30 Ջենթլմեն շոու
20.00 Վավ. ֆիլմ «Թիրախը պրեզիդենտն է»
20.45 Հրաշքների դաշտ
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Լեյտենանտ Կոլոմբոն «Սպանություն հին ոճով» դետեկտիվում
00.15 Վավ. սերիալ «Տասը տարի, որ ...»
01.00 Նորություններ
01.15 Է՞խ, Սեմյոնովնա
01.55 Գ/ֆ «Տղամարդու զիգզագը» (դերերում Մ. Եֆրեմով, Ե. Դոբրովոլսկայա, Ա. Լազարեւ, 1992 թ.)

НТВ

7.00, 7.30, 7.45, 8.00, 8.30, 8.45, 9.00, 9.30 Այսօր առավոտյան
7.15, 9.15 Սպորտ
7.20, 8.15, 19.40 Քրեական
7.35, 8.50 Մեծ փողեր
7.50, 9.20, 18.25 Պաշար
8.20 «Կարդանային լիսեռ»
8.35 Մուլտֆիլմ
9.45 Հետաքրքիր կինո
9.55 Սերիալ «Բուրժույի ծննդյան օրը»
11.00, 13.00, 15.00, 17.00 20.00, 23.00 Այսօր
11.25 Առանց բաղադրատոմսի
11.55 Դոգ-շոու
12.25 Փրկության ծառայություն
13.30 Հին հեռուստացույցը հիշում է. «Հանդիպման վայրը փոխել չի կարելի»
15.30 Անկախ հետաքննություն
16.20 Մեծ ծնողներ
17.35 Սերիալ «Լոիսը եւ Քլարկը. Գերմարդու նոր արկածները»
18.25 Հետաքրքիր կինո
18.50 Սերիալ «Մանսեք Բիլի սերն ու գնդակները»
20.40 Օրվա հերոսը
21.00 «Արտակարգ իրավիճակներ»
21.50 Սերիալ «Բուրժույի ծննդյան օրը»
23.40 Մասնագիտությունը լրագրող
00.05 Քրեական Ռուսաստան
00.40 Գ/ֆ «Ցնդած տեսուչը» (դերերում Ժ. Դեպարդյե, Մ. Կոլյուշ, Ֆրանսիա, 1980 թ.)

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
9.25 Հեռուստատեսային ՀԱԱ. հերթական բաժանումն
9.40 Հազար եւ մեկ օր
10.20 Քվանտային բժշկագիտություն
10.30 Հեռուստահանդես «Արենա-սպորտ»
11.00 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
11.15 Սերիալ «Գնչուհին»
12.05 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Հեռուստատեսային ՀԱԱ. հերթական բաժանումն
13.30 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 01.00 Լուրեր
14.25 Հեռուստահանդես «Կանանց քաղաք»
15.00 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
16.40 «Անուշ լինի»
17.20 Երկխոսություններ ձկնորսության մասին
18.20 Ակունա մատատա
19.15 Զվարճալի ծրագիր «Գարաժ»
20.25 «Կլոր սեղան»
21.50 Ագաթա Քրիստի. Պուարո. «Սպանություն պարահանդեսում»
22.55 Վավերագրական ֆիլմ «Անծանոթ Պուշկինը»
23.55 «Շաբաթվա համայնապատկեր»
01.20 Գ/ֆ «Լոլիտա» (ԱՄՆ)
02.50 Հեռուստատեսային ՀԱԱ. հերթական բաժանումն
03.50 Բիլյարդ. աշխարհի գավաթ
04.05 «Խանութ բազմոցի վրա»

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձևը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորությունները (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը
1	«Գորիսի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Սյունիք, ք. Գորիս, Ս. Առաքելյան 30	ավտոծառայություններ	ԲԱԲ	95354	25%	95354	6949	08/02/00	17/02/00	22/03/00	1,985 հա
2	«Իջևանի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Տավուշ, ք. Իջևան, Արցախյան 2	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	122530	25%	122530	5090	08/02/00	17/02/00	22/03/00	1,2 հա
3	«Կոնդ 12» ՊՓԲԸ	Երևան, Շիրակի 94ա	շինարարություն	ԲԱԲ	23543	25%	23543	19601	08/02/00	17/02/00	22/03/00	0,35 հա
4	«Մետրոմաս» ՊՓԲԸ-ի Ջերմոց. տնտ. և ավտոտնակներ (5 հատ)	Երևան, Արարատյան 87	-	մրցույթ	8191	4096	-	-	11/02/00	11/02/00	24/03/00	0,33 հա
5	«Արտաշատի բեռնաուղևորաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Արարատ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23	բեռնաուղևորափոխադրում	մրցույթ	113250	26563	-	4631	11/02/00	11/02/00	24/03/00	2,8 հա
6	«Թալին» հյուրանոցի գույք	ք. Թալին, Շահումյան 3	-	մրցույթ	46123	11531	-	421	15/01/00	15/01/00	28/03/00	0,4 հա
7	«Դիլիջանի հյուրանոց» ՓԲԸ	Տավուշ, ք. Դիլիջան, Գորկու 15	հյուրանոցային ծառայություն	մրցույթ	33088	8272	33088	1198	15/01/00	15/01/00	28/03/00	0,075 հա
[illegible]	«Իջևանտուն» ՓԲԸ	Տավուշ, ք. Իջևան	հյուրանոցային ծառայություն	մրցույթ	75969	18992	75969	296	15/01/00	15/01/00	28/03/00	0,24 հա
9	«Արարատի ԲԱՏ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Արարատ, Գրիբոյեդովի 11	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	185175	25%	185175	7859	26/02/00	06/03/00	10/04/00	1,44326 հա
10	«Հոկտեմբերյան» հյուրանոցային տնտեսություն ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Երևանյան 22բ	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	176085	43758	-	2801	11/02/00	11/02/00	28/04/00	0,45 հա
11	«Երևանի N3ԲԱՏ» ՊՓԲԸ-ի գույք	Երևան, Շիրակի 3 նրբ. 2	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	135621	25%	135621	2322	16/03/00	25/03/00	28/04/00	1,7793 հա
12	«Երևանի թիվ 7 բեռնաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Երևան, Արին-Բերդի 5-րդ նրբ., 10 շենք	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	108425	25%	108425	9038,3	16/03/00	25/03/00	28/04/00	5,44 հա
	ԼՈՒԾԱՐՎԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՒՅՔ											
13	«Արթիկի հացաընդունում» ՊՓԲԸ-ի գույք	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ, Գորկու 1	-	մրցույթ	40770	10200	-	-	11/02/00	11/02/00	17/03/00	1,87 հա
14	«Կապանի հացի գործարան» ՊՓԲԸ-ի գույք	ք. Կապան, Ս. Մանուկյան 9	-	մրցույթ	36275	9070	-	-	11/02/00	11/02/00	17/03/00	0,53 հա
15	«Դիլիջանի հացի գործարան» ՊՓԲԸ-ի գույք	Տավուշի մարզ, ք. Դիլիջան, Շամախյան 2	-	մրցույթ	55241	13820	-	-	11/02/00	11/02/00	21/03/00	1,2 հա
16	«Հրազդանի հացի գործարան» ՊՓԲԸ-ի գույք	ք. Հրազդան, Հացագործների 9	-	մրցույթ	66084	16530	-	-	11/02/00	11/02/00	21/03/00	1,7 հա
	ԱՆԱՎԱՐՏ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ											
17	«Տոնավաճառ-շուկա» ԱՇՕ	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի Շահումյան փող.	-	մրցույթ	5830	1458	-	-	11/02/00	11/02/00	24/03/00	0,19 հա
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
18	«Մասիսի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Հայանիստ	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	65856	63425	-	1846	-	-	-	2,35 հա
19	«Սևանի բեռնաուղևորաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սևան, Նաիրյան 191	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	54698	50644	-	4054	-	-	-	1,8239 հա
20	«Արթիկի բեռնաուղևորաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Շիրակ, ք. Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	140534	140534	140534	2879	-	-	-	3,1 հա
21	«Հայնավթամթերք» ՊՓԲԸ	Երևան, Վ. Վաղարշյան 13ա	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	849642	533452	533452	14321	-	-	-	-
22	«Զորագետի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Զորագետ ավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	19421	19110	19110	311	-	-	-	-
23	«Սուրենավանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, գ. Սուրենավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	633804	417771	417771	2069	-	-	-	-
24	«Ալավերդու նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ալավերդի Շահումյան թաղ.	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	14342	13837	13837	505	-	-	-	-
25	«Մասիսի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Մասիս կայարան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	1223651	806736	806736	913	-	-	-	-
26	«Արմավիրի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Սայաթ-Նովա 1	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	756935	751438	751438	6991	-	-	-	-
27	«Գագարինի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, Գագարինի ավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	239117	155740	155740	2874	-	-	-	-
28	«Գյումրիի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Գյումրի, Պարիզջանյան խճ.	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	526897	526217	526217	1690	-	-	-	-
29	«Արթիկի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	132095	128699	128699	2189	-	-	-	-
30	«Վանաձորի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	93736	91613	91613	2123	-	-	-	-
31	«Արմավիրի ռեզերվային նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, 1 փող., թիվ 27	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	45812	42670	42670	3142	-	-	-	-
32	«Բաղրամյանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, Քարակերտ ավան	նավթամթերք առևտուր	ԲԱԲ	71448	70554	70554	893	-	-	-	-
33	«Իջևանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Ազատամուտ	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	758634	758634	758634	946	-	-	-	-
34	«Եղվարդի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	348465	347361	347361	1104	-	-	-	-
35	«Գեղամի «Հասմիկ» պանսիոնատ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Սարալանջ	-	մրցույթ	300819	74873	299493	1326	-	-	-	-

Հապավումներ. ԲԱԲ- բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒՍ- բեռնաուղևորաավտոտրանսպորտային, ԱՇՕ- անավարտ շինարարության օբյեկտ

Ազատ բաժանորդագրությամբ մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ հետևյալ հասցեներով. ք. Երևան, Սայաթ-Նովա 8 (հեռ. 58 79 83, 56 46 14), ք. Երևան, Մաշտոցի 42ա, ք. Գյումրի, Գարեգին Նժդեհի 7 (հեռ. 3 01 30), ք. Վանաձոր, Մխիթար Գոշի 2 (հեռ. 4 04 86)։

Մրցույթների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության մրցույթների կազմակերպման բաժին. Երևան, Կառավարության տուն 2, 5-րդ հարկ, 508 սենյակ (հեռ. 52 86 14, 52 06 28, 52 73 90, ինտերնետային էջ. http://www.privatization.am, tender@arminco.com)։

Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրեր հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում։

Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ և պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ։

Web site http://www.privatization.am

Հետևեք ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 2000-2001 ուսումնական տարվա ընդունելությունը **մագիստրոսի** կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով.

- **ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ**
- **ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ**
- **ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ**

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերենի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Մարտի 25-ին, ժամը 11⁰⁰-ին, հրավիրում ենք ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճ մասնակցելու **բաց դռների օրվան:**

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **ապրիլի 17-ը, ժամը 15⁰⁰-ը:**

Տեղեկությունների համար դիմել՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 սենյակ:

Հեռ.՝ 27-16-29

«Բիզնես կոլեջ»

աուդիտորական եւ խորհրդատվական ընկերությունը

հայտարարում է մրցույթ

հաշվապահ-հաշվենննիչների

թափուր տեղերի համար

Պարտադիր պայմաններ.

- բարձրագույն մասնագիտական կրթություն,
- մասնագիտական գործնական փորձ:

Լրացուցիչ պայմաններ.

- աուդիտորի վկայական,
- անգլերենի ազատ տիրապետում,
- համակարգչային հմտություն:

Ցանկացողներին խնդրվում է իրենց համառոտ կենսագրականը ներկայացնել ձեռնարկության կենտրոնական գրասենյակ (Զաքիյան 8, հեռ. 56-77-67, 58-24-78), Ա. Գեւորգյանին, մինչեւ ս. թ. մարտի 24-ի ժամը 17:00:

Ընտրված անձանց երաշխավորվում է բարձր աշխատավարձ:

Արմենտելը հայտարարում է

Փետրվարի 28-ից Լիտվայի Հանրապետությունում գործում է նոր բջջային հեռախոսակապ:

Համարհավաքման կարգը՝ +370 80 xxxxx

x-ը հեռախոսահամարն է

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՓԲԸ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ GSM SIM քարտերի մատակարարման: Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ արտասահմանում գրանցված կազմակերպությունները եւ մատակարարները: Մրցույթի անցկացման պայմանների, ինչպես նաեւ քարտերի տեխնիկական տվյալների մասին համապատասխան փաստաթղթերը կարող եք ստանալ հետեւյալ հասցեում՝ Սիարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ. 28-70-66:

Առաջարկները պետք է ներկայացվեն վերոհիշյալ հասցեով մինչեւ 2000 թ. մարտի 30-ը, ժամը 12:00:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՓԲԸ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությունը

2000 թ. մարտի 28-ին մրցույթով մասնավորեցման է ներկայացնում

«Իջեւան» հյուրանոց. Տավուշի մարզ, ք. Իջեւան (մարզկենտրոնում 30 հազար բնակիչ: Գտնվում է Երեւանից 132 կմ հեռու)

Սենյակների քանակը 96

Աշխատողների քանակը 11

Գնման նվազագույն գինը 18.992.000 դրամ՝ ավելացրած 16.800.000 դրամ փախստականների վերաբնակեցման համար նախատեսված վճարումները

Մրցութային առաջարկի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 28.03.00, ժ. 14:30

Ծանուցում. Հյուրանոցը գտնվում է քաղաքի կենտրոնում՝ Վրաստան տանող ճանապարհին: Հյուրանոցը 30 տարի առաջ կառուցված ինը հարկանի քարե շինություն է: Իջեւանը զարգացող բիզնեսի եւ զբոսաշրջության քաղաք է, հարուստ ճարտարապետական հուշարձաններով, անտառածածկույթով եւ հանքային աղբյուրներով: Հյուրանոցը բյուջեին պարտավորություններ չունի:

«Դիլիջան» հյուրանոց. Տավուշի մարզ, ք. Դիլիջան (մոտ 25 հազար բնակիչ: Գտնվում է Երեւանից 109 կմ հեռու)

Սենյակների քանակը 63

Աշխատողների քանակը 5

Գնման նվազագույն գինը 8.272.000 դրամ նաեւ 3.600.000 դրամ փախստականների վերաբնակեցման համար նախատեսված վճարումները:

Մրցութային առաջարկի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 28.03.00, ժ. 14:30

Մեկնաբանություններ. Հյուրանոցը գտնվում է Իջեւան քաղաքի կենտրոնական մասում՝ Երեւան-Թբիլիսի ճանապարհին: Հյուրանոցը 30 տարի առաջ կառուցված չորս հարկանի քարե շինություն է: Ներկայումս այն չի գործում: Դիլիջանը Հայաստանի լավագույն առողջարաններից է, հարուստ բազմաթիվ պատմական ու տեսարժան վայրերով, գեղատեսիլ լեռնային բնապատկերներով: Դիլիջանը գտնվում է Սեւանա լճից ոչ շատ հեռու: Հյուրանոցը բյուջեին պարտավորություններ չունի:

«Թալին» հյուրանոցի գույքը. Արագածոտնի մարզ, ք. Թալին: Քաղաքն ունի 8.200 բնակիչ, գտնվում է Երեւանից 74 կմ հեռու:

Սենյակների քանակը 76

Աշխատողների քանակը 2

Գնման նվազագույն գինը 11.531.000 դրամ՝ ավելացրած 3.600.000 դրամ փախստականների վերաբնակեցման համար նախատեսված վճարումները:

Մրցութային առաջարկի ներկայացման վերջին ժամկետն է՝ 28.03.00, ժ. 14:30:

Ծանուցում. Հյուրանոցը գտնվում է Թալին քաղաքի կենտրոնում: Քաղաքը գտնվում է հանրապետության հյուսիսային մի քանի շրջանների ճամփաբաժանում: 25 տարի առաջ կառուցված քարաշեն եռահարկ հյուրանոցն ունի ռեստորան եւ նկուղային հարկ: Ներկայումս հյուրանոցը չի գործում: Հյուրանոցի պարտավորությունները 2000 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կազմում են 421.0 հազ. դրամ:

«Հոկտեմբերյան» հյուրանոց. Արմավիրի մարզ, ք. Հոկտեմբերյան: Մարզկենտրոնն ունի շուրջ 20.00 բնակիչ, գտնվում է Երեւանից 45 կմ հեռու:

Սենյակների քանակը 78

Աշխատողների քանակը 28

Գնման նվազագույն գինը 43.758.000 դրամ՝ նաեւ 19.200.000 դրամ փախստականների վերաբնակեցման համար նախատեսված վճարումներ:

Մրցութային առաջարկի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 28.04.00, ժ. 14:30:

Մեկնաբանություններ՝ հյուրանոցը գտնվում է քաղաքի կենտրոնում: Այն յոթ հարկանի քարե շինություն է՝ 6000 քմ ընդհանուր մակերեսով, որը կառուցվել է 1979 թ.: Մարզում զարգացած է գյուղատնտեսությունն ու գյուղմթերքների վերամշակման արդյունաբերությունը:

ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹԸ մրցակցային գործընթաց է, որի միջոցով ներդնողները ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն մրցութային հանձնաժողովին են ներկայացնում մրցութային առաջարկներ: Մրցույթի հաղթողի որոշման պայմաններն են

- գնման գինը ենթակա է վճարման երկու ամսվա ընթացքում,
- ներդրումների չափը՝ տարիների կտրվածքով,
- սոցիալական երաշխիքներ՝ ապագա աշխատատեղերի քանակ եւ նվազագույն աշխատավարձ:

Սույն հայտարարության պաշտոնական տեղեկատվությունը տպագրված է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի թիվ 53 հատուկ թողարկման մեջ: Այս օբյեկտների եւ մրցութային գործընթացի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել՝ ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն, մրցույթների կազմակերպման բաժին, հեռ. (3742) 520628, 563511, ֆաքս (3742) 520628, էլ. փոստ tender@arminco.com.

Web Site: **www.privatization.am**

ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությունը Սյունիքի մարզի Ագարակ ավանի լուծարվող բնակարանային կոմունալ տնտեսություն ՊՁ-ի գույքի հավատարմագրային կառավարիչ նշանակելու համար հայտարարում է

Մ Ր Ց Ո Ւ Յ Թ

Մրցույթին կարող են մասնակցել

ա) բարձրագույն կրթություն եւ տնտեսվարող սուբյեկտների ղեկավարման փորձ ունեցող ֆիզիկական անձինք,

բ) իրավաբանական անձինք:

Գործունեության նկարագիրը

1. Ընկերության գործունեության զարգացման վերաբերյալ գործարար ծրագիր
2. Ընկերության լուծարման հանձնաժողովին ներկայացնել լուծարման աշխատանքների կատարման ծրագիր
3. Ընկերության հիմնադրի լիազորությունները վերապահված պետական կառավարման մարմնի հետ համաձայնեցված իրականացնել ընկերության գույքագրում
4. ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում ընկերության լուծարման հանձնաժողովին ներկայացնել հաշվապահական, լուծարման գործընթացի, ընկերության գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություններ
5. Աշխատել ընկերության աշխատողների, կրեդիտորների եւ դեբիտորների հետ
6. Աջակցել ընկերության գույքի վաճառքի գործընթացին
7. Եթե լուծարման հանձնաժողովի որոշմամբ ընկերությունը շարունակում է իր տնտեսական գործունեությունը լուծարման ընթացքում՝ ապահովել ընկերության գործունեությունն այդ ժամանակահատվածում

Լուծարման աշխատանքների կատարման ծրագիրն իր մեջ պետք է ներառի հայտատուի առաջարկությունները վերը նշված գործունեությունն իրականացնելու ուղղությամբ, ինչպես նաեւ հավատարմագրային կառավարիչ աշխատելու համար հայտատուի պահանջվող կարողությունների նկարագիրը: Եթե հայտատուն ֆիզիկական անձ է՝ հայտատուի ինքնակենսագրությունը, իսկ եթե հայտատուն իրավաբանական անձ է՝ գործունեության հիմնական ուղղվածության եւ ֆինանսական վիճակի նկարագիրը: Մրցույթի հաղթողը ընկերության լուծարման հանձնաժողովի հետ ստորագրում է հավատարմագրային կառավարման պայմանագիր: Մրցույթի հաղթողը չպետք է ունենա շահերի բախում եւ պետք է գործի միայն ի շահ ընկերության եւ հանձնաժողովի: Հայտատուն պետք է տեղյակ լինի, որ նա, նրա ընտանիքի անդամները կամ նրա բարեկամները չեն կարող մասնակցել ընկերությանը պատկանող գույքի վաճառքին ու վարձակալությանը:

Մրցույթի պայմանների, նշված ձեռնարկությունների, հավատարմագրային կառավարիչի գործունեության, ինչպես նաեւ լուծարման գործընթացի վերաբերյալ անհրաժեշտ մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար կարող եք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության ընկերությունների լուծարման աշխատանքների կազմակերպման բաժին: Հասցեն ք. Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, Կառավարության տուն 2, սենյակ 305, հեռ. 52 97 12, 52 98 39:

Եթե հայտատուները ցանկանան տեղում ուսումնասիրություններ կատարել՝ ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությունը կարող է այց կազմակերպել լուծարվող ընկերություն:

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ներկայացման վերջին ժամկետը 2000 թ. մարտի 25-ն է:

Բոլոր փաստաթղթերը պետք է ներկայացվեն փակ ծրարներով, հետեւյալ նշումով՝ «Մրցույթ Սյունիքի մարզի Ագարակ ավանի բնակարանային կոմունալ տնտեսության հավատարմագրային կառավարիչ ընտրելու համար»: Ծրարները պետք է ներկայացվեն ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության ընդհանուր բաժին: Հասցեն ք. Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, Կառավարության տուն 2, սենյակ 305, հեռ. 52 97 12, 52 98 39:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1223 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 16. 03. 2000 Գինը՝ 100 դրամ